

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vákar I. könyv- és papírkereskedése Csikszereida, hová a lap szellemi részét illető közlemény, valamint hirdetések és előfizetési díjak is küldendők. Telefon hívásom 20.</p>	<p>FŐSZERKESZTŐ: Dr. FEJÉR ANTAL</p>	<p>FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. ÉLTHES GYULA</p>	<p>Megjelenik minden eszerdén. Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Hirdetési díjak a legolcsóbban számítanak. Kéziratok nem adnak vissza.</p>
---	---	--	--

Kulturpalota.

Csikszereida, 1913. június 17.

(e.) Sokkal érdekesebb volna most, ha a Déry Zoltán-perrel foglalkoznánk s az abban hozott szencziós ítélet rémségeit taglalgatnók. Ezt azonban hagyjuk pihenni és bizzuk azokra, kiknek kényerök a szencziókeltés, törekvésük a hatalomba jutás s ennek érdekében hivatásuknak tartják a politikai kloákák tartalmának kibányászását és vegyelemzését. Hadd örüljenek a gyenge elméjűek és politikai rövidlátók, mert illő és igazságos, hogy egy-egy olyan alkalom is essék, mely reményt ad s mely csüggedt harcvágyukat felfrissíti.

Általában a legideálisabb állapot az volna, ha mi itt vidéken egyáltalán nem politizálnánk, hanem erkölcsi és anyagi állapotaink jobbra fordítására köznevelődési viszonyaink fellendítésére szentelnék azon kevés energiát, melylyel rendelkezünk adatot.

Mostanság építési manióban szenvedünk s egymásután határozzuk el a különböző kőzaccra szolgáló építkezéseket. Mikor egyik épület készen van, es első peretől fogva már azon tanakodunk, hogyan kellene újra tatarozni, vagy éppen újra építeni, mert az okvetlenül rossz, s mi készen van. Régi, jó épületeket, melyekhez hasonló szilárdakat ma már építeni sem lehet, lebontatunk, mert nem férnek el az újak, vagy mert nem modernnek az ablakai és építészeti stílusuk nem pázol a mai ízléssel, holott ízlésünk tulajdonképpen nincs is, mert az építészeti stílus iránti érzékünket egy-egy pallér váltja késpézsre.

A kulturpalotának szánt vígadóból végül vendéglő nőtt ki s mint ilyen egy-egy falusi korcsmáros haszonbérés kezelésében utszéli tanya lett, s miérendesen az épületet szokás szidni s nagyon sok okos ember el is hitette magáról, hogy a haszonbérilők lehetlenségének maga az épület az oka, melyet e miatt újra kell építeni. Mikor ezt elhatározták, akkor rövid idő alatt szencsére felülkerekedett egy okosabb eszme, hogy külön kulturpalota építessék. Ez is elhatároztatott s az építés költségei meg is eszavastattak. Közben lassacskán folydogál a vármegyeház kibővítésének munkálata, mikor egyszer késsen less, majd tárgyalások fognak indulni az iránt, hogy jobb lesz kaszárnyának, mert ugy is közvetlen szomszédja a gyakorióternek.

A kulturpalotának asánt telekről ma-holnap elköltözik az iskola és az úresen maradó épületekbe beköltöznek a bérlők, kik ha ott berendezkedtek, nem asivesen fognak onnan kivonulni a kulturpalota kedvéért.

Ez ötletből merült fel egy új eszme, mely jól megfontolva, nem is másod-rangu. Abból áll, hogy kulturpalotaképen renováltassák a mai várkastélyt, melyből a katonaság kikivánszik, mert Szereda város már évtized óta igéri papírosan a kaszárnyát, melyet ő fogna építeni. Ha ilyformán a kaszárnya és kulturpalota építése junktintúrába kerül,

valószínű, hogy a kulturpalotára szánt összeg az építésig legalább is megkét-szeresödik kamataival. Pedig kár, mert az eszme csakugyan érdemes a megfontolásra.

Ha a várkastély úresen marad, alig tudná valaki kitalálni, hogy az az épület-kolossus mily célra használtassék fel. Pedig az úresen maradás csak idő kérdése. Mit tegyen vele a tulajdonos vármegye? Lerombolni cégéres kegyetlen-ség volna, bezárni és átengedni az idők mohának éhetetlenség. A kettő közt talán legokosabb mégis az volna, ha oly módon lehetne restaurálni, hogy a kulturpalota hivatását töltsse be. Előkelő elhelyezése és gyönyörű fekvése, valamint a szomszédjába kerülő tisztviselőtelep és a megúszuló terjedelmes belsőség mintegy predesztinálják arra, hogy középületé váljék. Természetes, hogy a ki a mai állapotában való restaurációt venné alapul, nagyon elirtóznék attól, mert az évszázadokon át egymást felváltó katonai lakók különböző ízlés telen toldozásokkal eléktelenítették ugyan magát a főépületet, mint annak környékét, hogy jelen állapotában még csak gondolni sem lehetne a restaurálásra. Első szempont tehát az volna, hogy minden toldozás, ugy a főépülettől, mint annak környékéről eltávolítás-sék s azok romjaival a még meglevő sáncárkok betöltessenek. A mai park mellett a legújabb időkben épített hosszú épület a földszinéről eltörölendő s emléktáblával jelölendő meg annak emléke, a ki azt odacselekedte s az ódon várkastélyt azzal eltemette. A régi kastély alacsony, boltozatos helyiségei jól felhasználhatók volnának a kulturpalotában szükséges raktárhelyiségek céljaira, az emelet pedig tetaszesszerinti kiképzésben és beosztásban bőven elég helyiséget nyujtana a kulturpalota igényeinek, sőt bármelyik bástyaterem földszintjének is emeletének egyesítése s mellette levő helyiségekkel pompás színház és hangverseny teremé volna alakítható.

Ilyenképen eleget lehetne tenni a kegyeletes kötelességnek, melylyel a várkastély emlékei iránt viseltetnünk kell s talán kevesebb áldozatot is igényelne, mint a mennyeivel az új kulturpalota felépítése tervesve van.

A felvetett eszme mindenesetre megérdemel annyi figyelmet, hogy avval foglalkozzunk s felfogásunk szerint okosabbat cselekszünk, mintha politizálunk s azzal mint önkéntelen balekek, vagy ennek vagy annak a politikai pártnak toljuk a aszerkerét. A politika ugy is olyan mesterség, melyhez mi vidékiek csak assisztálni tudunk.

Alispáni jelentés.

(Folytatás és vége.)

Erdőgazdaságunk ismertetésénél felemlitem, hogy az állami kezelés alatt lévő erdők mennyiségében 3000 k. holdnyi szaporodás történt területelhelybenitések folytán. S így az 1912. évben 308.439 k. hold erdő volt állami kezelés alatt.

Erdőgazdaságunkra lényeges befolyással bíró birtokrendezés téré is egy fontos lépés-

sel haladtunk előre, a mennyiben az évek óta húzódo óminosus dítrói arányosítás befejezést nyert és az új birtokállapot szerinti birtokbadás is megtörtént.

Befejezést nyert ezenkívül a szentsimoni és csikszentimályi arányosítás is.

Az erdők gazdasági berendezése is nagy lépéssel haladt előre, mert a mult évben 51.000 k. hold erdő rendszereze terve készítettet el. Fahaszalát kijelöltetett:

1) a birtokos saját szűkségletőre, mint rendszer evi vágás 1191 k. holdon,
2) eladásra részint az eddig megtakarított vágások, részint a legközelebbi 10 evre előírt vágások területéből 2662 kat. hold terület 509,208 köbméter fatömeggel, melynek kikülsői ára 3.087,510 korona, eladási ára pedig 3.718,969 korona volt.

A faüzlet, s vele együtt az értékesítés azonban csak a mult év első hónapjaiban volt kedvező és sikeres. Az év nagyobb részében azonban a Balkán bonyodalmaival az általános európai politikai helyzet bizonytalanná vált, a pénzpiac rettenetesen megromlott, a faüzlet válságos helyzetbe jutott, ugy, hogy ezen idő szakban faeladásainkat felkellett függeszteniünk, mert a kiirt árverések sem vezettek eredményre, sőt egyes faeladásoknál a beült rossz pénzügyi viszonyok miatt a vételárfizetéseket prolongálni, vagy a szerződés nem teljesítése miatt az eljárást is megindítani kellett.

Örvendetes jelenség gyanánt kell felemlitenem, hogy mult évben erdőezés egyetlen esetben sem fordult elő, erdőrendészeti áthágás pedig csak egy esetben jelentetett fel.

Mindeme jelenségek egyfelől az erdőbirtokosok törvényiszteletét és másfelől az erdőgazdaság fontos voltának megértését bizonyítják.

Ezekze nézve azonban nem lehet elvitatni, ha nem is éppen kizárólagos, de mindenesetre döntő behatásat azon eljárásnak, mit ujabban ugy az erdőhivatal, mint az erdőzeti hatóság a birtokosokkal szemben tanusit oly irányban, hogy igen sok esetben a méltányossági tekintetek figyelembe vételével sürgősen oldja meg a nehéz és hosszadalmas eljárást igénylő kérdéseket.

Ez üzerterv szerinti rendszer és költségvetésileg előirányozható bevétele fogja, a magánjavak céljainak nagyobb keretekben való megvalósíthatását biztosítani és jövőre a vagyonszüllővel hatóság azon szokások indokait el-ejtani, hogy „fedezet hiánya miatt a törvényhatóság által hozott határozat nem hagyatik jóvá“.

Felemlitem, hogy a magánjavak, a felállítandó határszéli csendőrorók részére saját birtokain 8 csendőrlaktanyának felépítését vállalta el, mely laktanyák építése már folyamatban is van, s rövid idő alatt a használatnak át is adtának. — E laktanyák építésének elvállalása ugy erdővédelmi szempontból, mint gazdasági tekintetből is előnyösnek mondható, mert a nyereség evi bérek, a befizetett összegnek arlag 10%-át fogják kitenni.

Végül megnyugvással jelzem, hogy a földmives iskola kitépítésével kapcsolatos birtokosere és tisztviselői telep létesítése s teljes megoldás stádiumába lépett, mert a földmives iskola ez év őszén feltétlenül elfoglalja új telepet és ezen iskolától visszakapandó belsőtag parcellázati terve készen van, s mi sem akadályozza azt, hogy a tisztviselői telep kérdése már ez évzeptember havában minden minden tekintetben megoldassék.

A részletes fegyelmi ügyek, utlevél, kivándorlás, tüzrendészet, köztársaság, szegényügy, továbbá a pénzügyminiszter es honvédelmi miniszter ügykötet érintő közigazgatási állapotok ismertetését nevezetesebb mozzanatok hiánya és a rendelkezésre álló idő korlátolt volta miatt e helyen azért is mellőzöm, mert ezek tekintetében a különbözőbb helyekre s részletes jelentések amugy is megtétnek.

A gümügyi igazgatás ismertetése külön jelentés keretbe tartozván, azt es alkalom-

mal adatok hiánya miatt még általánosságban sem ismertethetem.

Most pedig áttérve az elmúlt időszak fontosabb eseményeire, mult évi jelentésem folytatásaképen jelezni kívánom, hogy a helybeli gimnázium es internatussal kapcsolatos seminárium építése a befejezéshez közeledik, es már ez év őszén, használatba adatik. E hatalmas kulturépülettel nevelés es oktatás ügyünk sok régi miserijából megszabadulva, a modern kultúra hathatós eszközévé lett.

Fontos események gyanánt jelentem, hogy az erdélyi rom. kath. statutót megvett csikszomyói főgimnázium épülete belső telek es ahhoz még külön vett szomszédos telek, a csikmegyei árva es szeretetház céljaira általakíttatott es berendeztetett annyira, hogy az árvaházi igazgatóválasztmány kölése szerint az ez év őszén már feltölténi megkezdheti működését. Az árvaház vezetését a Pauli szent Vinczéről nevezett magyarországi igralmas nővérek vették át ideiglenes szerződés mellett. Egyelőre 4 es később 6 nővér fogja a 60 árva növendékek tanítását, ellátását es gondozását eszközölni. Az árvaház kertjében, es veteményezés es ültetések megtörténtek es e hó végén 3 nővér már az intézetbe be is költözött.

Nagy fontosságú esemény gyanánt kell felemlitenem azt is, hogy a pénzügyigazgatóság elnyerését biztosító es a vármegyeház kibővítésével kapcsolatos építkezés ügye megoldást nyert, es a mint láthatjuk, az építkezés oly keretekben van folyamatban, hogy az előreláthatólag már a jövő év január elsején rendeltetésének átadható lesz.

Jóllehet az elhelyezés kérdésében megnyilvánult akaratumk es folytonos törekvésünk, a pénzügyi kormány merve kikötésén hajórtást szenvedett, mégis nem volt asahad a sok utánjárással kieszközölt jóindulatot es eredményt megkockáztatva, az igazgatóság felállítását beláthatatlan hosszú időre elnapolunk.

Különbön is a nem remélt es általam ki-zártnak tartott esélyeket nem számítva, es építkezés által a hivatalos vármegye majdnem egy millió korona értéket képviselő — oly léte-sítmény birtokába jut, mely ugyszólván minden érzhető megerhetetése es befektetése nélkül fog létre jönni. S így majd idővel éppen ennek jövedelme leund bízós alapja, a magasabb igények által követelt esetleges más elhelyezkedésnek.

Meg kell említenem, hogy a Csikszereida-Székelyudvarhelyi vasutvonal kiépítése iránt ugy a törvényhatóság, mint a közigazgatási bizottságban több ízben megnyilvánult óhaj-tásokat memorandumba foglaltam, es azt min-két megéből jelentkező tekintélyes számú küldöttség utján az illető miniszterek asivesen fogadták. S miután a tett ígéretek — a hasonlő esetekben tett szokások kormánynyilatkozatoknál — jóval tartalmasabbak es melegebbek voltak, remélünk lehet, hogyha a kérdést továbbra is felazinan tartjuk es állan-dóan szorgalmazzuk, közel jövőben a meg-valósulhatás stádiumába lép.

Örvendetes jelenség gyanánt kell felemlitenem, hogy a helybeli közkörházunk az értékes szakercők beállításával a nem nélkülözhető szűkös es hiányos berendezés mellett is hatalmas lendületet nyert s már is az eles körben éreztetni a szenvedő emberekre jótékony hatását. S éppen ezért, már csak a kedvező eseményi conjunkturákra való tekintetből is, nem szabad elzárkozunk a tervezett fejlesztés es kibővítés eszméje elől s meg kell hoanunk minden kitelhető áldozatot annak megvalósí-tása érdekében. Mert ez már nem helyi, hanem olyan vármegyei közérdeket képez, minek szükséges voltát lépten-nyomon tapasztalva, mindannyiunk egészségének, mint a legdrágább kincsenk védelmét lesz hivatva biztosítani.

Dicséretes törekvésnek kell jelesenem, a gyergyóditrói kir. járásbírósg felállítás iránti mozgalmat is. Kélsmeréssel ádosom a kövél-multhan es ügyben Budapestre járt küldöt-tésnek is. Miután azonban én ez ügyet nem Dítró községi, hanem csikvármegyei, sőt est is tulszárnyaló magasabb nemzeti érdeknek

MÉRNÖKI IRODA

bányászat, föld- és erdőmérések, ut, vasut, kötélpályák, ásványvizek, bányagépek, FÖLDGAZVEZETÉS stb.

Balás Jenő okl. bányamérnök
Kolozsvár, Széchenyi-tér 4. szám, I. emelet.

tartom, részemről készséggel megteszek mindent arra nézve is, hogy szükség esetén maga a törvényhatóság is ennek érdekében sorompóba lépjen.

As események körében említem fel azt is, hogy az elmúlt időszakban több új eseményt szerveztettek, több helyen posta ügynökség és hivatali állítást tett be a több segédjegyzői és törvényhatósági alkalmazottai állás megszeresítését állami javadalmasítás mellett.

Mindeneset lelticányolni lehet, de letagadni nem, hogy a holtponthól kimosodva, komoly törvényes nyilvánul meg a rendelkezés alatt álló anyagi és szellemi eszközök okszerű felhasználása mellett a haladás és fejlődésre.

Es ennek így is kell történnie, mert német szerint a boldogulás anyagi és szellemi erőinek céltalan felhalmozása és fővénnyé módjára való elvárása, a jelen nemzedék elcsúsztatása mellett, még a jövő nemzedéknek is betegségeket okozhat meg.

Itt a helyen kell az őszinte elismerés zászlóját Gyalóky Sándor főispán ur ó méltósága előtt meghajlanom. — Mert lelkesedéssel karolva fel minden, a fejlődésre irányuló mozgalmakat; befolyása és nem lankadó agitálásával egy a köz, mint a jogos magán érdek érdekesülésétől utjai, pártatlan egyenlőség és jószágos lélekkel igyekszik megnyitni.

Végül áttérve a személyi ügyekre, örömmel jelenthetem, hogy a vármegyei tényleges tisztviselő státuszában a múlt évben változás nem történt. Csupán a rendszerezést új állások betöltése folytán előléptések történtek.

A személyi változások rendén szomorú kötelességet teljesíttek akkor, midőn az elhunyt törvényhatósági tagokról emlékezem meg.

Szopos Kék csikszeredai birtokos és kereskedő, elhunyt. — ki törvényhatóságunknak husamásod évét át tagja volt, az őszinte részvét hangján emlékezem meg, és emléket, mint józan, példaadóan szorgalmas és becsületes munkásnak — kívánom megőrizni.

Legvégül emlékezem meg azon nagy vesztéséről, mi Becze Antal nyugalmazott alispán elhalálozásával érte törvényhatóságunkat.

Ó mint az 1867-évi a Csik székli törvényhatóság által megválasztott törvényszéki bíró; 1872. évben megválasztott vármegyei tiszti ügyész; ugyanezen év végén megválasztott országgyűlési képviselő; 1867. évben újból megválasztott tiszti ügyész és 1882. évben megválasztott alispán, az 1906 évben történt nyugdíjazásáig összesen 35 évig szolgált vármegyének köztudott. S mint ilyen érdemessé tette magát arra, hogy haláláról itt a helyen meg emlékezünk és emléket kegyelettel megőrizsük.

Hirtelen halála megdöbbentett, elszomorított és végzetlenség iránt tett elégedetlenné, — sem tudván belenyugodni a kimagasló szellemi és testi erőnek váratlan megegyesítésébe.

Becze Antal majdnem egy negyed századig volt vezetője és irányítója törvényhatósági életünknek.

A soha egy perccig nem szünetelő erős munkabírása bámulatot keltett, vasakarata tiszteletet parancsolt, elveit való törhetetlen ragaszkodása és szökincsenek gazdagsága elismerést vívott ki.

Éppen azért a kegyelet megsértésének tartanám, ha javaslatba nem hoznám, hogy a ha-

lála felett érzett mély részvétünknek jegyzőkönyvi megőrkítése mellett, emlékének látható megőrzésére kisebb keretben arcképe festessék meg a községi teremben.

Még pedig a magánjavak terhére, mely javak igazgatósága tanácsának is anyai idő alatt elnöke volt.

A végrehajtással alispán lenne megbízandó. Méltóságos Főispán Ur!

Tekintetes Törvényhatóság!

Ezekben volt eszerencsém jelentésemet megtenni. Tiszteletteljesen kérem méltótlanságok az előbb említett javadalom határozata emelése mellett — azt tudomásul venni.

Csikszereda, 1913. május 29-én.

Fejér Sándor alispán.

† Köszeghy László 1877—1913.

E testben és lélekben egyaránt gyönyörű férfiú meghalt; el is temettük s mire a sorok napvilágot látnak, alig lesz jó barát és ismerős, ki a szomorú hírről már ne tudna.

Hogy róla e helyen mégis megemlékezünk, teszünk ezt azért, mert kötelességünknek tartjuk, hogy róla megemlékezzünk.

Köszeghy László Csikvármegyének jelentős alakja volt.

Pedig nem itt született, Királyhágon tuli hájtás volt: családi összeköttetései itt nem voltak s ő mégis mindent megteremtett, amit 12 évi munkásság alatt itt meg lehetett teremteni.

Szép családot alapított; immár nagy rokonság övezte; a jóbarátok serege vette körül; jó ismerőseinek a száma pedig végtelen volt, mert őt Csikban — ugyazólva — mindenki, a megye határain túl pedig nagyon sokan ismerték és szerették.

Es ami fő, igen jelentékeny közéleti tevékenységet fejtett ki.

Azonban mi, kik őt ismertük, nem csodálkozunk, hogy jelentős sikert tudott elérni, mert ritka szép testi és lelki tulajdonságokkal rendelkezett.

Termete, járása, testalkata, arckifejezése, mozdulata, testi ereje mindmegannyi a férfi típus legjava, legelsője.

Szive, lelke a legjobb, ami férfiban lakozhatik.

Fülfélt a legbiztosabb, egy önmagával és a világgal teljes összhangban lévő férfiú benyomását keltette.

Modora egyszerű, megnyerő, sokszor lebilincselő, mégis tiszteletet keltő.

Minden dologban igazságszerető, szókimondó, egyenes jellem.

Minket székelyeket nagyon szeretett, anynyira, hogy önmaga is csiki székelyülé vált és ügyes-bajos dolgait úgy ismerte, akár egy alispán; igaz azonban az is, hogy kitűnő közgazdasági érteke volt és mérnök ember létere valószínű közigazgatási kapacitása számba ment.

Igen képzett, tartalmas, munkás egyéniség. Hivatali teendőiből kifolyólag hidakat, utakat,

iskolákat épít; de szakit arra is időt, hogy jó barátjainak és ismerőseinek házakat tervezzen és városunkban igen nagy azoknak a száma, kiknek ma nem volna és ha volna, nem volna oly háza, mint a milyen van, ha Köszeghy barátunk nem lett volna.

Csikszereda pedig az ő buzgalkodása folytán kezd alakot ölteni s ha valakié, akkor neki igazán sokat köszönhet, hiszen a polgármester sörornak is ő tülte ki a nyomokat, amelyeknek haladni lehet és kell.

Munkájának a gerincét a gyilkostói állami ut megépítése képezte. Gyönyörű mérnöki tehetséget egész tejségében itt bontakoztatta ki, s ha a halál ily korán el nem ragadja, rövid időn belül megérte volna, hogy neve országos hírű lesz. Így is az oroszlanrész az ővé s nevével ezzel az utpítással megőrkítette.

Egész lényével ezen a nagy munkán csüngött s biztosra vevésük, hogy ha ez a nagy munka nem lett volna, ma is élne és közöltünk volna, mert ott dült ki a munkából és csak meghalni jött haza.

Munkás életének egy nagy darabját képezi az a tevékenység, amit a társadalomban és baráti s jó ismerősei körében fejtett ki.

E téren pótolhatatlan. Alig lehet jellemezni kedvességét, szeretetreméltóságát, igazi magyaros jókedvességét, amelyekért nemcsak a megye határain belül, hanem azon túl is messze földön nagyon szerették és becsülték. E téren igazi zseni volt, kinek párja ritkán akad és őt csak ismerni lehetett, megismertetni nem, mert a szó nem tudja a valóságot kifejezni.

E tulajdonságait szerette és tisztelte őt mindenki, aki ismerte és ezért van az, hogy oly nagyon megrendített a halálhír és hogy oly nagyon sajnáljuk őt és fogjuk siratni hosszu ideig, sokan pedig addig, amíg élünk.

Emléke legyen áldott!

Temetése vasárnap délután ment végbe örösi részvét mellett. Csikszereda város alig látott ily imponzáns részvét megnyilatkozást. Egyéb testületék mellett testületileg megjelent a csikszeredai dalárda, mely megható gyászdzalt enekelt, továbbá a városi tűzoltótestület és ennek zenekara is.

A somlyói zárdánál Szántó Albert mérnök, megható búcsubeszédet mondott, melyet szószertint itt közlünk:

Kedves Barátunk!

Még alig mult egy esztendeje, hogy ugyanezen helyen te mondtál búcsuzót és a sors kerülhetetlen csapása folytán immár tőled kell búcsuznunk.

Ki hinné, hogy a merészen égbe nyúló szikla valaha romhalmazz lesz, ki hitte volna, hogy acélos izmaid időnek előtte ily tulkorán caerben hagyjanak!

Még fülünkbe cseng minden bánatot eloszlató vig kedélyed, még látom daliás alakod a munkasztat fölő görnyedve, látlak vigan, most földreusjított családod szerető körében, még érzem kezemen baráti jobbold melegét — és már búcsuzunk kell!

Végzetlen az Ur bölcsesége, de mérhetetlen a mi bánatunk is!

Tán senki sem tudja oly jól, hogy a tulzott kötelességetnek vagy te áldozata. — Magadban hordtad már a betegség csirait és mialatt fáradhatatlan buzgalommal jártad a Gyilkostó gyilkos sziklát, hogy utat épít a emberek földi létének boldogítására, ott építettél meg azt a máik utat is, mely neked ime a mennyekbe vezet. —

Hős katona voltál, ki a harctéren szerzte végzetes sebet, de dolgoztál tovább, míg csak dolgoz kezed senyvedő kör le nem szakította! — Milyen rajongással, minő odaadással csüngöttél életed e nagy feladatán és meg nem érhetted, hogy élvezhesd a becsülettel elkészített nagy munka gyönyöreit.

Midőn kora hajnaltól naplementéig vágattad a békási szoros félelmetes sziklát, nem gondoltál arra, de sajnos, im valóra vált, önközzel emeltél soha nem muló sziklába vésett emléket munkás életednek! Az a sziklába vajt ut megőrizi emléked mind örökre és én hiszem, hogy ott írott betűk is felidéznek majd szerető emlékedet!

Soha életedben nem tettél rosszat senki-nek sem, azonban most nagy bánatot szerzettél.

Nincsen vigasz arra, de látva nap-nap után elviselhetetlen fájdalomaidat, jól esik tudni, hogy most már nem fáj semmid, most már pihenve szüvögetheted eddigi lézas álmaidat.

A legjobb barától, a legönzetenőbb kartárstól búcsuzom, édes Laci, Isten veled, legyen pihenésed édes, szerető emlékedet soha nem felejtlük! Isten veled!

Haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki:

Alulírottak a sziv legmélyebb fájdalommal tudatják, hogy a szerető hű férj, gondos édes-anya, a jó gyermek, testvér és rokon edes és községi Köszeghy László kir. mérnök, városi és törvényhatósági bizottsági tag, életének

37-ik, boldog házasságának 9-ik évében folyó hó 13-án reggel fél 7 órakor, hosszas betegség és a haloklók szentségének felvétele után jobblétre szenderült. A megboldogult földi maradványait folyó hó 15-én délután 4 órakor helyezsük örök nyugalomra a csikszeredai kegytemplom sírboltjába, lelkéért pedig az engesztelő szentmise-áldozat folyó hó 16-án reggel 8 órakor a helybeli róm. kath. plebánia templomban mutatattik be. Nyugodjék békében! Csikszereda, 1913. évi június hó 13-án.

Özv. Köszeghy Lászlóné ez. Köllő Amália, felesége és Attila fia. Özv. Köszeghy Lászlóné szül. Luvini Fausztina, édes anyja. Köszeghy József, Köszeghy Mária férj. Szalay Lórántné, Köszeghy Anna, Köszeghy Rózaika, testvérei. Szalay Lóránt, sógora. Köllő János és neje Puskás Amália, após és anyós. Ifj. Tódor Antal és neje Köllő Annus, Dr. Ujfalusi Jenő és neje Köllő Erzi, Köllő Dexső, Köllő Jucl, Köllő Zoltán, sógorai és sógornői.

A „CSIKI LAPOK” TÁRCÁJA.

Tul az Océánon.

*Harminchárom kazán bõmből szakadatlan,
Tüzes vasat okád harminchárom katlan,
Harminchárom ezer körges tenyér szabja
A sziklásó ércet száz ezer darabra.*

*Kohók prüsségését át-megátaljárja
Kis pöröly, nagy pöröly dübörgő lármája,
S a pokol tázában emberek sordának
Kevert aylvá népe egy új Babilonnak.*

*Az ablak: rostályos, börtönablak fajta —
Sugány magyar legény tekintet ki rajta.
Kénn élet-érlelő meleg, nap sugára
Tíz alá eszlidén a gyár udvarára...*

*Székke Tízén partján egy kis falocsára,
Róhér hán muszállás kicsi ablakára
Szté ez a nap hinti melegét, világot
S érleli a szék hullámszó kalászt...*

*Othön talán éppen a rossót aratják...
Jókedvű legények keresztetbe rakják,
Píres aru lányok, marokszedő lányok
Vidám nótásgóval haladnak utánok...*

*Itt a gyárszivajban haj meghalt a nóta!...
— Hazahívja hát az alföldi róna!
Déliabos mezt, szabad kék ég alja,
Marokszedő lányok hívó, dalos hangja!...*

*— Píslag a gép szemé; a parázs hunyóban,
Telhetetlen gyomor korog a kohóban,
— Föleszmél. S mialatt szemet töm beléje:
Kénnel folyik össze arca verejtéke.*

Béla Miklé.

Maradj csak...

*Maradj csak édes,
Továbbá álom,
Mely játéva lebbent
Szemeim előtt,
Maradj szivemnek
Élérhetlen vágya,
És most már váljunk!
Váljunk mielõbb.*

*Békóit Himen,
Ne csatolja reánk,
Mi ugyanis tudom:
Rabok maradunk;
Egy más hibát
Nem ismerve soha!
Egy másnak mindig
Szivében lakunk.*

*S ha olykor, olykor,
Belemerül lelkünk,
A boldog órák
Szép emlékébe,
Bontatlan szirmu
Fehér róssa bimbó,
Fogadja könnyünk
Szízi kelyhébe.*

Székely Albertné.

Nagy Berlin.

Irta: dr. Éltés Olyala.

Berlin, június 9.
A császár-leány esküvőjének nagy eseménye, melyet az európai sajtó jó előre beharangozott, immár két hete lesajlított. Az idegenek, kik a császári udvar pazar ünnepeit látni akarták és es alkalommal tömegesen ke-

a katonaság és rendõrség száz szál legényeinek phalanxán nem juthattak át és végül is az ujságokból élvezték a nagy eseményt, melyet otthon is megkaptak volna. Az esküvőn résztvett a orosz cár és angol király csakhamar visszautaztak hazájukba. Az orosz cár visszautazását a németek szívesen vették, mert az ő erősen őrözt személyének tulajdonították, hogy az esküvő minden nyilvánosság kizárásával folyt le; nehéztelnek is rája.

Berlin utcáin most rendkívül nagy élénk-ség uralkodik. Jól esik a szemnek az okos, praktikus és körültekintő németek alkotásait nézni. A város között magasan robogó vasutak, a föld alatti és feletti villanyosok, autóbukok és autotaxik oly nagyserűen ellátják a méreteiben hatalmas Berlin közlekedését, hogy méltán mintául szolgálhatna a mi délregetett Budapestünknek. Sehol nincsen torlódás és fennakadás, mindenki perccnyi pontos-sággal juthat kitűzött helyére. Es hozzávéve azt, hogy a forgalom legalább is két-három-szor akkora, mint Budapesté, valóban megá! az embernek az esze, hogy ezt a nyűgöt, hihetetlen forgalmat mily csodás pontos-sággal bonyolítják le. Mindenesetre a célszerű közlekedési eszközök és intézmények fölül a né-metek jóneveltségének is sok tudható be.

A különleg is feltűnő aszép és tiszta Berlin olyan, mint egy fasátor a maga üde-ségével. Széles utcái nem járják el a levegőt és a szemnek nyitva hagyják a város igazi pompáját. Charlottenburg, a város előkelő negyede még késő éjjel is nappali forgalmat mutat. Az autók ezrei Usik állandóan egymást, oly fényesre csiszolván az utcáit, hogy abban este megláthatja bárki magát. A berliniek és a nagyarámu idegenek túl tessnek Budapest est-jeit életén. Igaz, hogy ebben az időben este kilenc órakor is még nappali világosság van.

A város közepén levő Tiergarten hatalmas területével és sétányával állandó sportoló és

resték föl Berlint, csalódottan távoztak, mert szórakozó helye a berlinieknek. Bámulatos, hogy a sport milyen széles körben hódít. Reggel hat órakor nõk és férfiak asszai végzik rendez sétalovaglásukat, ami itt igen közked-volt. A hatvan éves férfi erejének teljes-ségében éppugy sportol, mint a serdülő gyermek-ifu és bravurjaival gondolkozóba ejt.

Külön speciálitása Berlinnek az Bispalast, hol éppugy korcsolyáznak most, mint télen. Itt mint elsőrendű nyári sportot a kánikulában is élénken Usik. Estéknként pedig pazar kiállítású ballet szórakoztatja a közönséget, mely a mű-kozsolyázás legkiválóbbjait remek produkció-val vonultatja föl.

Nõk és férfiak egyaránt sportemberek, mit élénken bizonyít, hogy a tegnapi stadionavetés-on, mely az 1916 évi berlini olimpiád amihelye lesz, 80,000 sportember — egy egész hadsereg — két óráig vonult ki a pályára. Már most hozzá fognak a traininghoz, hogy 1916-ban méltóan megállhassák helyüket a világ leghívalóbbjaival aramben. Saját jól ismert pályájukon ez öríasi előnyt jelent. Vilmos császár személyesen vesz részt az ilyen sport-ünnepeleken, ami az ambiciót nagy mörtékben neveli.

A császár jelenleg állandó tartózkodási helyén, a köszi Potsdamban van, mely maga is szép és nagy város. Sajnos éppen ott tartózkodása miatt a kastély elõtt Nagy Frigyes szép szál legényeinek méltó utóházi elállítást utuntak, mert mikor a császár othon idõsít, akkor a kastély katonai őröggel van körül-veve. De mégia búságosan kárpótol a külön-álló vendégház bemutatása, hol Miklós orosz cár és György angol király átig hült helyét találtak. A pazar salonekat és termeket leírni sem lehet. A selyemmel tapátásott salonekat gyönyörű történelmi és vallásos tárgy fest-mények díszítik, a berstein és más művészi berakások asztalok és ajtók, a paradán mivü-

A kórház ügye.

Csikvármegye törvényhatósági bizottságának Csikszereadában, 1913. évi május hó 29 én tartott rendes közgyűlésén hozott határozatnak megfelelően, a vármegye kérésére Gyálókay Sándor főispán a kórház építése ügyében Budapestre, a m. kir. belügyminiszterhez népes küldöttséget fog vezetni, mely alkalommal a küldöttség útnyújtja a miniszternek a törvényhatóság memorandumát.

A memorandumot szösz szerint közöljük:

Nagyméltósága Miniszter Úr! Kegyelmes Urunk!

Azon izolált helyzet, melyet Csikvármegye minden nagyobb emporiumtól való távolsága folytán elfoglat nemcsak kulturális, ipari és kereskedelmi, hanem főleg egészségügyi tekintetben immár türelmetlen állapotokat teremtett. És pedig nem annyira a közegészségügy terén, melynek főhivatása a bajok megelőzése, a megbetegedések és halálozások százalékos csökkentése, hanem főleg azon egészségügyi szolgálat terén, mely az egyes életek megmentését, az egyes egyén munkaképességének visszaadását kell feladatának tekintse. — Nevezetesen teljesen meg volt fosztva azon áldástól, melyet az óriási léptekkel előrehaladt orvostudomány egy arra berendezett intézetben a szenvedőnek nyújthat. — A legsürgősebb segélyt igénylő betegek a messze városokba a szállítást sem testileg, sem anyagilag nem bírták. — Kéznel levő segély hiányában százak estek áldozatul és lettek munkaképtelenné, nyomorékokká. Es legtöbbször oly betegségek kapcsán, melyen idejekorán kezelve és gyógyítva a legteljesebb gyógyeredményt adhatták volna. — Elég volt téve a törvény rideg betűinek, hogy beteg orvosi visít nélkül meg ne halhasson, de a gyógyítás — a biologus orvos munkájának pozitív eredménye pium desiderium maradt. Érvényre jutott az elv, hogy a betegek nem gyógyíthatnak, de csupán kezelhetni akarnak.

Csikvármegye közönsége a saját ká-

rán és egészségén szerzett tapasztalatai alapján elhatározta, hogy a bajon segít. — Az első lépés ez irányban a csikszereadi közokórházban a sebészeti osztály felállítását volt, 1912-ben. — A sebészeti osztály egy esztendei nagyszerű működése nemcsak azt bizonyította be, hogy reá szükség volt, hanem nyilvánvalóvá tette azt is, hogy jelen keretein belül a kórház a fokozott igényeknek áldásosan meg nem felelhet. Pedig az igények napról-napra fokozódnak s a mindjobban szaporodó forgalomban egyre több és több az olyan, ki a megnyilvánuló közbizalom hatása alatt betegségének korai, még sikerrel gyógyítható stadiumaiban kér bebocsátást.

E hatalmas föllendülési tőkét, melynek kamatai megmentett emberi életek, visszaadott munkaerők s az a higiéniai nevelő hatás, melyet egy helyes kórházi üzem gyakorolni képes, paragon hagyni, ezen fokozott követelmények elől kísérelően félreállani nem lehet, nem szabad.

Csikvármegye intéző körei jól látták ezt s az a sisyphusi munka, melyet egy év óta munkában és áldozatkészségben folytat, hogy a hézagokat pótolja, a hiányokat betömje, ékekesz szölv bizonyítéka annak, hogy a tudatára ébredt közönség mily megértéssel és odaadással igyekezett helyre hozni az utolsó évek pangásának következményeit. — De e foldozgató, tóldozgató systema semmiként sem lehet végleges segítségi mód, amint azt a majd számokkal bizonyítandó következmények igazolják.

A csikszereadi közokórház eredetileg 71 ágyra berendezett, immáron idejéig mult s akkor sem kórházi szakértő által emelt épület. — Az átlagos napi beteglétszám 50—80 között ingadozott és pedig az utóbbi években lemenőben:

1908-ban ápolgatott	1067 beteg,
1909-ben	1100
1910-ben	931
1911-ben	831

számba veendő e számoknál az is, hogy ez ápolgatnak 31%-a koldus és foglalkozás nélküli csavargó volt, — kórházunk új aerája óta (1912. május) a betegek létszáma jelentékenyen szaporodott, ugyanis 1912-ben 1163 beteg ápolgatott, míg az 1913-iki

várható szám 1600-at teszi ki (5 hó alatt 629) koldusok és csavargók nélkül.

Műtétek közül azelőtt csupán a kis sebészeti üzték 60—100 műtéttel évente, de az igazi súlyos élelmentő műtéti esetek megoldást soha nem nyertek; a sebészeti osztály 13 hónapos élete alatt kb. 800 műtétet végzett kezdve a kis műtétektől a legnagyobbakig. S hogy ez nem mondvá csinált valami, hogy ez égető szükség volt, azt a növekvő bizalom s a gyarapodó forgalom mutatja.

E bátorító példa alapján olyan egészségügyi intézményre óhajtuk fejleszteni kórházunkat, hogy ott megoldást nyerhessenek az összes esetek a lehető legjobb és a legmodernebb módszerek segítségével; és egyáltalán nem osztjuk a nézetet, hogy a vidéki kórházaknak magukat meghuzó zugintézeteknek kell lenniök, át lévén hatva a gondolat, hogy az a mi az emberi élet, egészség és munkaerő visszaadása és megmentése érdekében történik, soha sem lehet tulsok, soha sem lehet túljó, s a superlativus felső foka is legfeljebb csak elég jó lehet.

Az előbbiekben leirt fokozott forgalom kényszerítette a kórház vezetőit, hogy ezen eredetileg 71 emberre, ósdi felfogás szerint épített helyiségekből még a műtőszoba és mellékhelyiségei számára lefoglaljanak néhányat s az így megcsökkent területen mégis naponta 110—128 betegnek kell szállást, menedéket adni. — Ezek mellett naponta 2—5 beteget kell hely hiány miatt elutasítani, vagy félig ambuláns kezelésre engedni, hogy a helyük ürülhessen.

A betegek nagy része a földön, a folyosókon fekszik, kisebb termetűek kettesével egy ágyban. De ha minden ágyra csak egy beteg jutna is akkor is a higiénia által megkövetelt levegő mennyiségnek az u. n. legcibusnak alig 1/4 része jut egy-egy emberre.

E zsufoaltság már önmagában kizárja fertőző betegek elhelyezhetését s a helyett, hogy a kórház higiénikus gondolkodásra oktató és nevelné ápoljait, zsufoaltságánál fogva épen az ellenkezőrőlad példát.

Kész veszedelem ez állapot a gümőkórban szenvedőkre és pedig különösen azokra, kiket betegségük operatív keze-

lésre szorít és így kórházba kényszerít. E nélkül gümőkóros beteget fel sem vehetünk, de e szerencsétleneket is a zsufoaltság, rossz levegő, napsugár hiánya még belegebekké teszi, úgy, hogy kénytelenek vagyunk a műtéti veszélyen tul eselleket haza bocsátani félig gyógyult sebeikkel, nehogy a rossz higiénikus viszonyaink miatt többet ártson nekik a kórházi tartózkodás, mint amit a műtét használt. És e betegek nem hálnak el, hanem belőlük fognak kitelni a falu és család nyomorékjai, a ragály terjesztői és legtöbb esetben szülői egy már gümös terheltséggel született generationak.

Még egy nagy hiányról kell megemlékeznünk vármegyénknek.

A sajnos olyan nagyon elterjedt pálinkaivás nemcsak a tuberculosicus bajoknak vált talajává, hanem igen sok azon elmebetegek száma, kik önmaguk, avagy szülőik alkoholismusának estek áldozatul az alkoholos és epilepsiás elmezavar, velszületett hülyeség rengeteg számban van képviselve a falvakon s hogy e szerencsétlenek milyen bánásmódban részesülnek azt mindenki tudja, ki az istenadta népek elveit az elmebetegekkel szemben ismeri.

Egy másik nagy átka vármegyénknek az óriási gyermekhalandóság, mely az oly örvendetes szaporodási percentet illuoriussá teszi. A betegség nyűg, s a fertőző betegséggel együtt járó izolátás még inkább az, s ha a gyógyító eszköz elérése nem kényelmes, nem kínálhat fel, a nép indolentiája veszni hagyja gyermekét.

Hogy kórházunk zsufoaltság tekintetében milyen helyzet foglal el, azt mutatja az alábbi összehasonlítás Magyarországi legzsufoaltsabb kórházaival. Ha az egy évi ápolási napok számát elosztjuk az ágyak számával, megkapjuk azt, hogy egy év alatt hányszor teltek volna meg az ágyak, vagyis azt, hogy a meglévő ágyszám hány nap alatt tudná lebonyolítani a reája eső munka kontingenst.

Magyarország legzsufoaltsabb kórházai a balassagyarmati, szatmárnémeti, nyir-egyházi és nyitrai kórházak, melyekben 433, 410, ill. 409 napon át voltak lefoglalva egy év alatt összes ágyaik. A csikszereadi kórházra vonatkozó ugyan-

butorok valóban milliók uralhos méltók. A kandallók kincseket érnek, köztük egyik csakély 700,000 márkába került! Talán mégis legszebb, a mely két héttel előbb az orosz cár lakosztálya volt, hol minden csupa élénk zöld a legutolsó darabkáig. A németek hatalmas, daltás ura ezxel is méltóan fogadta ritka vendégeit.

Berlin mosgalmas utcái hűen adják vissza a váltakozó divatot. Ebben is elől vezet az állatkalmus. A kiskutyák helyett rókaták cipolnek a hülgyek és az útletekben szabott áron kaphatók a mókusok, fehér egerek, tarka patkányok, zöld békák stb. Feltűnő ez különösen a gyönyörű Unter den Linden széles sétányain, hol állandóan nagy tömeg humpolyg. A nagy női kalapoknak vége, helyüket felváltották a kis kerek pörge kalapok, melyeknek élők virágússai is egyzserűbbek elődeikénél. A nőknél és általában az élénk nődesin a felkapott divat, ami kellelmesen hat a szemre. A kirakatok már a harangsalaku zöld napernyőket is bemutatják. Utóáról néve talán a férfiak még csinosabban öltözködnek, mint a nők. A fehér és szines szakett, a papira ruhák és kamami mindenféle általánosak, élénkebb szára cipők azonban sehol sem láthatók. Ugy a nők, mint férfiak közel járnak a két méterhez, sőt nem egy két méteren felüli férfi látható s ha kivámszatnók az idegembek, csakugyan a közönséges jóval felülük maradnának meg. Eppen ezért a cipő-ípar igen fejlődött, melyből sok kel el, akárcsak a müncheni és pilseni sörből. Valóságos kin egy étteremben vízét kapni, mert a nők is literes poharakból isszák a sört, a nemzetű italt. De azért megtaláljuk az utcán a régi jó németet is, aki a kocsi elő egyik felől kutyáját, másik felől magát fogja be.

Berlin harmalegy minháza egy-kettő kivételével ma is nyitva van, de csakivül' read-

kivül sok a muzeum, cabaret, mulató, koncert, orfeum stb., melyeknek mindig nagy közönsége van.

Ada-Kaleh.

Irta: Kovács Ferenc.

Ada-Kaleh anektálásával Magyarország lakossága kb. ötszázal — a szigetén lakó mohamedán lakosság létszámával — szaporodott.

Ezután majd oda is el kell menni a népszámlálási biztosnak, hogy összeírja a sziget lakosságát, mely aktus egy kis nehésségbe fog ütködni a kórán azon rendelkezésnél fogva, hogy mohamed biveinek a kapuján idegennek tilos bemenni mindaddig, a míg a házigazda az asszonyait el nem rejti: (Allah nővesze meg a szakálát.)

Különben is Ada-Kaleh, habár a mienk is, mégis furcsa viszonyban vagyunk vele. A magyar büntetőtörvénykönyv ugyanis tiltja a bigomiát vagy polygamiat, a mi Ada-Kaleh, szigetén fennáll. Ezeket a házasságokat még a hódza köztötte, nem az anyakönyvezésről, sőt nem is tudom, hogy a törökök miképen fogják magukat az anyakönyvi törvényeinknek alávetni. — Azt sem bírom elképzelni, hogy az orsvoai smolgabiró mit fog tenni olyan esetekben mikor egy török asszony fog. előtte állani valamely kihágás vádjával: terhelve s annak személyazonossága valna megállapítandó, de nem akarja, hagyományos török shawiját fellobbenteni.

Ennél még fontosabb, hogy mi lesz az ada-kaléhi törököknek adott — jórészt még Mária Terézia korából származó — kiváltságokkal.

Ök ugyanis adómentes cukrot kapnak s ezt Orsován a Szakala nevű kikötőben árusítják. Egy személy, illetve egy vevő egyszerre egy

negyed kilót vehet. Ennek ára 14 fillér, egy kiló kockacukor tehát 56 fillérbe kerül.

Az élelmes orsvoiak — tekintettel arra, hogy az árusítás csak hetenként kétszer történik s ez is pénzügyőri ellenőrzés mellett — úgy segítenek magukon, hogy 10—15 iskolásgyermekeket küldenek be a kikötőbe s ezek mindenike kihoz egy-egy negyed kiló cukrot jól fog ez különösen a gyümölcs befőzéséek idején.

Lehet azonkivül bent a szigeten olcsó dohányt, nyolcvan fillérért egy liter runot, 30 fillérért egy negyed kiló teát kapni. Arulnak olcsó török kávét is s a kinek kedve tartja nargilét (vizipipát) szívat a feketéjéhez.

Évente nagyon sok kirándorló látogatja meg Ada-Kaléht a világ minden tájáról. Ezeket a szigeten lakó török csolnakosok viszik le Ada-Kaléhra, jó borralvaló fejbőben.

A mint látható a sziget lakósi a csolnakjuk után és az árusításból éltek — nos és emellett még, minden ellenőrzés dacára a csempészetből.

A sziget teljesen terméketlen s a nélkül is ugy be van építve, hogy természetén mitsen lehet rajta. Hogy ezután mikép fog a mi őssás törökönk ott megélni azt nem tudom.

Közigazgatás tekintetében a szigetet eddig egy Törökországból kirendelt kormányzó, jobban mondva községi bíró, igazgatta, két rend őrel. Van rajta még egy hodza (pap) is, eny nyiből áll az előjáróság.

Mikor utoljára — 1908-ban — a szigeten jártam akkor még „Mudir ottoman Chevket” volt a sziget községi bírja, kinek névjegye mai napig birtokomban van, a turnszeverinai török konzul „Ali Hajdar bey” névjegyével együtt, ki a szigeten bizonyos ellenőrzéseket volt hivatva teljesíteni s akkor épen jelen volt. Célotstam rá, hogy szerették a szigetre kül-

tözni, de erre a konzul azt mondta, hogy a szultán egy irádéja tiltja azt, hogy oda valaki telepedjék. Csak az lakhatik ott a ki ott születik. Azt is említette, hogy a sziget lakói nem fizetnek adót, hanem a szultán magánkincstárából évente segélyt küld nekik.

Sajnálom szegényeket, hogy most az adópréssel is meg kell ismerkedniök.

Nem tudom az öreg Bogó, a sziget nesztorja él-e még, állítólag ő vitte át Kamsuth Lajost a Dunán. Valószínűleg igaz volt, hisz annyiszor elmesélte nekünk.

A sziget történetét mélyebben nem ismerem, valahol olvastam róla, hogy I. Lipót építette a rajta levő várat, IV. Károly osztrák császár, (mint német császár VI-ik) később a várat megerősítette. 1790-ben vissza lett foglalva, de a sítovai békekötéskor a törökök vissaadták s ezek kezeiben volt 1878 ig. a mióta szakszás katonánk van rajta, a temesvári hadtestből.

Megemlítem még egyntal, hogy a sziget nem azonos avval a senki szigetével a miről Jókai „Az aranyember” című regényében ír. Az a sziget a hol Timár Mihály megfordult, Örmoldovánál van. Ma is lakatlan, bozóttal benőtt sziget. Talán valami pénzügyőri kirendeltség van rajta.

A ki tethoi keresse fel ezt az érdekes helyet. Aki még nem látta a korona kápolnát; a hol a korona el volt ásva; a ki még nem látott hármas határt menjen el és nézze meg, hogy az öreg Duna, hol hagyja el hasánskat. Itt Románia, Magyarország és Szerbia határai csusosodnak össze s ott van mindjárt a híres Vaskapu. Törökök: „Demirkapi”.

„Allah oklar!”

ezen adatok úgy alakulnak, hogy 1909-ben 498, 1910-ben 422, 1911-ben 398, 1912-ben 412 napon át voltak az összes ágyak lefoglalva. Az 1913. év első negyedében produkált 10031 ápolási nap után kb. 40,000 ápolási napot várhatunk az évről, ami azt jelenti, hogy 563 (40,000 : 71 = 563) napon át volna összes ágyaink lefoglalva vagyis a 365 napra eső munka lebonyolítására 563 nap szükségeltetnek.

És e zsufoaltság mellett is elhelyeztetlenül marad a betegeknek 3 nagy fontosságú csoportja: a fertőző betegek, gümőkórosak és az elmebetegek.

Mindezekért és sok más egyéb oknál fogva határozta el Csikvármegye törvényhatósági bizottsága egyhangu megérteés és lelkesedéssel a kórház kibővítését, modern alakpon való kifejlesztését, hogy az a szenvedőknek gyógyulást nyújtva, a tisztaságnak, higienicus nemzetnevelésnek és a kulturának is világító szövet-neke legyen itt a végvidéken, hol Románának hasonlíthatatlanul magas fejlettségű kórházi intézményei folytán a lakosság-nak gyógykezelési célokból való kiutatgatása mind inkább észlelhetővé vált.

Ez épület és ezen segédesszközök megfelelhetnek a kórház régi asyllum szerű jellegének, de nem felelhetnek meg most, mikor az orvostudomány pozitív eredményeket; kézzelfogható sikereket tud elérni az eseteknek oly nagy számában most mikor az utolsó falu lakója is mindinkább kezd tisztába jóni azzal, hogy a gyógyulásra mód és alkalom csak jól felszerelt kórházban adható meg oly emberek és eszközök által, melyeknek rendelkezése, élethivatala a betegápolás, szemben az ő egyszerű családjával, hol a beteg dolga csak nyug és másodrendű kérdés.

E bajkon óhajtott segíteni Csikvármegye közönsége midőn 1913. V. 29-iki törvényhatósági bizottsági ülésében elhatározta a kórház kibővítését, megadva hozzá az összes szükségeltető telkeken kívül 300,000 koronányi hozzájárulását. S a feladat megoldásának alapjául egy minden ízében modern s a megoldandó feladatokat s a kielégítendő szükségleteket szemmel tartó tervezetet fogadott el, melyeket az illetékes egyénekkel való beható tanácskozás után Bobula János budapesti műépítész dolgozott ki.

E 300000 korona fedezését — az összes telkekről való gondoskodással együtt 1913. V. 21-én tartott gyűlésén csikvármegye magánjavainak igazgatósága vállalta magára 1914. évi költségvetésének terhére.

Azt hisszük sikerült e szerény fejtegetések kapcsán bizonyítanunk, hogy kórházunk kibővítése immáron elodázhatatlan és az egész vármegye közönsége által hön óhajtott közszükségletet képez. Most legyen szabad néhány szóban a szükséglet nagyságát kifejtenünk.

A mint fent említettük összes ágyaink (71) egy év alatt 563-szor teltek meg vagyis; 198 nappal több jut ágyainkra mint 365 ami 55%-nak felel meg.

71-nek 55%-a 37, vagyis 37+71 ágy tudná a felvetettek elhelyezni. De ebben nincsenek beszámítva az elutasítottakat kiknek száma hetenként 8—17-et is kitez, vegyünk azonban középtérteket 12-öt, ez egy év alatt 624 elutasított beteget jelent. Egy betegre átlag 20 ápolási nap jutván az évente 12480 ápolási napot tesz ki, a mely forgalmat (12480 : 365 = 34) harmincznégy ágy tud lebonyolítani. Vagyis e rendes betegeknek jelenlegi szükséglete 71+37+34=142 ágy.

Ebben azonban nincsenek benn a gümő-

kóros betegek. Ezek közül külön gondoskodás nem történt a tüdőbajosokról és pedig azért mert az országos munkásbiztosító pénztár által emelendő tbc. szanatoriumok egyike Csikvármegyében fog elhelyezést nyerni és a nép nagyrésze fűrészyári munkás lévén a csikszeredai kerületi munkásbiztosító pénztár tagja. Azokról kik nem pénztári tagok gondoskodik az elfogadott tervezet az által, hogy loggiákat, fekvő csarnokokat emel az általalakítandó belgyógyászati épület két szárnyán. A sebési tuberculosiban szenvedők elhelyezéséről szintén történt gondoskodás a tervezetben, a mennyiben a tervezett sebési pavillon II. emelete napkurákra alkalmas terrasszával azoknak van szánva. E gümőkóros betegek ágy-szükséglete kb. 40 ágy. — Eddig tehát 182 ágy.

A csikmegyei, de az országos elmebeteg ügyet is szolgálmi volna hivatva a 60 ágyra tervezett elmebeteg osztály. Az általános ismert helyhiány az elmeosztályokon az indokolást feleslegessé teszi.

Ellatekintve ettől e 60 ágyas elmebetegosztály még a mai alacsony ápolási díj mellett is kb. 300,000 korona kamatait segítené elviseelni s ha valamikor a magas kormány a családi ápolást kiterjeszteni óhajtja ez elmebetegosztály alkalmas centrumává válhatnék a létesülő telepnek.

Bővebb indokolást nem kíván a 20 ágyas fertőző pavillon sem, hol egymástól teljes izoláltságban 4 féle fertőző betegséget szándékszunk elhelyezni egyenként 5—5 ágyat számítva.

Az eddig kimutatott elkerülhetetlen szükséglet 262 ágy. De ez csak a mai szükséglet. Azon fejlődési latitudine nélkül, melyre mulhatatlanul szükségünk van, hiszen a fejlődés oly rohamos, hogy az idény várható ápolási napok száma (40 ezeren felül) legalább 25%-al több mint az elmúlt éviéke (29000). Minthogy a fejlődés a sebési és belbetegek számában van azért a nekik megfelelő 182 ágynak szaporítása 15—25 %-al okvetlenül szükséges, hogy a kibővített kórház az emelkedő szükségleteknek eleget tessen. Ilyenformán reméljük, hogy a Csikvármegye törvényhatósága által elfogadott 270—280-ra számított Bobula János féle tervezet kivitele megfogja valósitani a reményeket, melyeket kórházunkhoz fűzünk, s eleget tesz azon mindinkább fejlődő igényeknek, melyeknek szaporodását támogatni örvendetes kötelessége minden oly előjárásnak, mely a reá bizott nép boldogulását szívén viseli.

Köz-kórházunk sürgős kifejlesztése közegészségügyi, cu turális, gazdasági, de különösen székelynépvedelmi szempontból elsőrendű fontosságú kérdés lévén, mely tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat, hogy ezen célra az országos betegápolási alap terhére, a kórház fejlesztési célokra szánt összegekből 700,000 koronányi állami hozzájárulást engedélyezni méltóztassék.

Annyival is inkább bátorokunk ezen kérésünkkel Nagyméltóságodhoz fordulni, minthogy a Nagyméltóságú Belügyminister Úrnak 1913. V. 30-án kelt 8785/913. sz. magas leiratával nekünk az állami hozzájárulást elvileg kilátásba helyezni méltóztattott.

Kelt Csikszeredán, 1913. június havában.

Csikvármegye törvényhatósága nevében:

FEJÉR SÁNDOR,
alispán.

A kukorica király.

Székely fiuk a kukorica-nagydíjért.

Nagy a szorgalom mostanság a Hargita vidéken. Több, mint kétszáz székely fiu — nagyobbára tíz—tizenhat évesek — vereztekes, de ragyogó arccal kapálja a zsege kukoricatöveket. A vetőmagot Budapestről kapják a hazai nemesített kukoricafajták legjavából. Már a vetőmag is izgatta a kis göbét, mert a kukoricaszemek csak a városi ember előtt egyformák. Szántóvető, gazdaféle ember meg tudja különböztetni a sokféle kukoricafajtát. Ők is kaptak sokfélét, volt közte külön zacskóban bánykúti, laposnyaki, alcuthi, putyi, nemesített korai bánáti, mesterházi, nemesített székely.

Ezeket mind külön, távoleső táblákba vetették el a kis székelyek. A rigót apróra törték, az iltető gödricakébe, amelyet akkurátusan kihuzott spárga mentén vajták kapával a földbe, külön porhanyó trágyát szórta. Anya nagyobb gondnal és feltűbb szeretettel nem nevelheti gyermekét, mint ahogy a göb-fuk lesteék a zsege kukoricabajtát fejlődésének minden idejében.

A gondot és vesződséget megérté e reménység: kiki magának remélte a nagydíjat. El kell mondani, mi az a kukorica-nagydíj. A Budapest lakó székelyek Péterty-asztaltársasága 1912. tavaszán, tekiutlettel arra, hogy Magyarország területén a legtöbb kukoricát egész Európa államai között, továbbá, hogy a kukorica-termesztőlagnak nálunk igen alacsonyok, elhatározta, hogy a Székelyföldön amerikai rendszerű kukorica díjazást és versenytenyészést rendez 10—16 éves székelyfiuk között. Százhuszonhárom pályázója volt a hasznos vállalkozásnak, de a tavalyi esős idő tönkre tette a kukorica-termést. Volt olyan falu, ahol február közepén a hóban törték le a kukoricát és úgy hordták a mezőről. Aki vizesen, éretlenül vitte bazu, annak mindenféle megpeneszelett, tönkre ment a teljes kukoricatermése.

De a kis pályázók nagy gondnal művelt kerti vetései több helyen adtak vetőmagot, amivel folytatni lehetett a természetet. Ahol ez nem sikerült, oda irias vetőmagot küldött újra a társaság Budapestről. Azonkívül az elmaradt nagydíj pótlásul postacsomagban mentek az ajándéktyűvek, a Péterty hácsi meséi, minden székely fiúnak.

Az idény újra kiírta a társaság a pályázatot. A tavnylunkon kívül százegyvenkilenc új pályázó jelentkezett. A mult évi jelentésekből egyházonnyolcu meg lehet állapítani, hogy a Székelyföldre küldött hálfajta kukorica között éppen a nemesített székely kukoricának volt a leggyönyörűbb fejlődése és termése. Ugyanez áll az összehasonlításra használt közönséges székely tengeriről is, ami kézzel fogható ta nubizonyossága annak, hogy Székelyföldön a kukoricavetőmag elhatványult, elfajzott és följavítása okvetetlen szükség.

Az egyszerű székely kisgazda nem ért a kukoricavetőmag nemesítéséhez, vagy új kukoricafajta tereméséhez, mert ez már növénynevelési tudomány. A székelyföldi kukorica termőképességének emelésére tehát legalkalmasabb a Magyarzágon már kitenyészett, jellegzetes kukoricafajtákkal egyszerűen termesztési próbát végezni és azokból, amelyek bő termésűekkel és tetszős külső alajjúkkal bevalnak, vetőmagot és javító anyagot vásárolni.

A kísérletek igen szépen indultak. Már az első év is bemutatta, bár az időjárás tönkretekte a kukoricát, hogy a vetőmag megválasztása által nagyobb termést lehet elérni. Az ő közönséges és nemesített székely kukoricájuk a termesztési versenyben legutolsó maradt. A számító ember nem ábrándozik, hanem beletekiut a természetstiztikába és röviden, szárazon kimondja a számokat: a székelyföldi kukorica termőerejének emelésével egy-két millió korona több bevétel jut a székely gazdúknak, anélkül, hogy többet kapálnának, vagy a talajt jobban művelnék. Mert a kísérlet ugyanazon viszonyok között azt egyhanguan beizolta.

Talán kicsi dolognak is tűnik föl a kis székely fiuk kukoricatermesztési versenye, pedig alapos és szép dolog. Tiszteletet érdemelnek a vezető főfiak is, kik a gazdasági haladás terén előskül jelentkeztek a nemes verseny vezetésére és fáradságos munkával vezették az első 1912. év csapással sújtott kukorica-termesztési kísérleteit.

Álljon itt azoknak az atőröknek a neve, kik a legnehezebb munkát, a kezdet nehézségeit, végezték a székely megyékben:

Udvarhelymegyében: Fazekas Dénes tanító Dózsiálfalu, Földes Ferenc tanító Bögöz, Miklós György tanító Székelyszentmihály; Nagyküküllőmegyében: Büjte Miklós igazgató-tanító Héjasfalva, az unitárius lelkész Alsórákos; Marostordamegyében: Erdélyi Béla Székes, Molnár Albert tanító Maroszentanna; Brassómegyében: Gyurka József tanító Chernátfalu; Híronszék-megyében: Magyazai Mihály református lelkész Felsőcsornáton, Sándor Lajos igazgató-tanító Középapja; Csik-megyében: Péter Sándor tanító Várdótfalu.

Hogy a kukoricafajtaik bevalás lehetőségéről is székelyk, a tavalyi eredmény szerint legjobbn a laposnyaki, bánykúti, putyi. Középes a mesterházi, alcuthi, leggyönyörűbb a zombolyai és nemesített székely-kukorica. Az egyhangú adatokból igen könnyű a további teendők megállapítása.

A termény-nemesítés ügyén fáradozó társaság gondoskodott arról, hogy a székely fiukat versenykedvre buzdítsa. A legzebb kukoricacső termelője lesz a kukorica-király, aki megkapja a kukorica-nagydíjat. Ez a nagydíj tetszetős ezüsterem. A kukoricacsövet fleg alatt kiállítják az Első országos kukorica-kiállításán. A kukorica-királyt leányképezik, arcképét kukoricájával együtt képes-levelező-

lapra nyomtatják. Őt magát a társaság fölhozza Budapestre és nyolc napig megvendégeli, hogy szétmessen a fővárosban.

A göb-fuk dicősegyvágóit erősen igaztják ezek a szép dolgok. Kukoricát aligha műveltek valaha akkora buzgalommal, mint most a kukorica-királyságra pályázó székely fiuk a Hargita alján. Péterfy Tamás.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Orvosi hír. Dr. Áltos Béla felsiki járásorvos a bőr és gyermekgyógyászati orvosi továbbképző tanfolyamról hazatérkezvén, rendelkezését újra megkezdte.

— Új ügyvéd. Dr. Elekcs Béla ügyvédi irodáját Kézdivásárhelyen Báthori-ut 7. szám alatt megnyitotta.

— Új fürdőorvos. Dr. Stein Lipót tusanáfürdői fürdőorvos, mint értesülünk, rendelkezését megkezdte.

— Személyi hír. Dr. Mezey Géza ditrói közs. orvos f. é. július 5-től augusztus 5-ig szabadságra utazik. Ez idő alatt dr. Rubin gyergyóremetei közs. orvos fogja helyettesíteni.

— Változások az orvisekerei rendőrség létszámában. Csikszereda város folyó év május 6-án tartott rendes közgyűlésén a képviselőtestület elhatározta, hogy egy rendőr felügyelő (delektiv) állást rendszeresít évi 1400 korona fizetés és 560 korona lakbárral. Ugyancsak ezzel egyidejűleg egy rendőrkülső állást megszüntet. Miután a belügyminiszteről engedélyeztet 2000 korona a városi rendőrség fejlesztésére nem elegendő, a közgyűlés utasította a tanácsot, hogy a magasabb államegely engedélyezését a belügyminiszteről kérelmezzék.

— Mezői vasut Csikmadaras község-határában. Balás Jenő kolozsvári lakos, banyamérnök kéreést nyújtott be Csikvármegye alispájához, hogy Csikmadaras határában, a „Madaras száda” nevtől bsz az állami vasutig egy 60 cm. nyomtávú ideiglenes mezei vasut létesítését engedélyezze. A vasut célja, hogy a Hámor-fűrésznél fekvő salakkészlet deszállítható legyen a vasuti állomáshoz. A vasut legfeljebb három évig felküdnek a kérelmező t helyen, de lehetséges, hogy már másfél év után fel fog szedetni.

— Pályázat erdőesítési jutalmakra. A m. kir. földmiv. miniszter a kopár, vízmosásos területeken és évben létesítendő közgazdasági jelentőséggel bíró erdőesítések megjutalmazására az orsz. erdei alaptól 11 jutalmat, 10 elsőrendű és 9 másodrendű elismerő jutalmat tűzött ki.

— Előleptetés. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Balló Istvánt, a pestvármegyei kir. tanfelügyelő-séghez beosztott kir. tanfelügyelőt a VII. fiz. oszt. 3-ik fokozatába nevezte ki.

— Tragikus halál. Csánky Viktor kir. tanácsos, Hajdu vármegye és Debrecen az. kir. város kir. tanfelügyelője az elmúlt napokban a Debrecenhez közel eső Földes községbe ment, hogy az ottani el. iskolát meglátogassa. A ref. lelkész házában szállt meg, aki másnap reggel, midőn vendége hálószobájába belépett, a kir. tanfelügyelőt ágyában halva találta. Az érdemes kir. tanfelügyelő tragikus halála a vármegyében s vidéken egyaránt nagy részvétet keltett.

— Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Dr. Dobribán Antal járási tiszti orvost, megévő képessége alapján, a gyergyószentmiklósi állami főgimnáziumhoz az egészségát tanárává nevezte ki.

— A tanítók fizetése. Mint értesülünk, a közs. és hitfelekezeti tanítók fizetésrendezését a vallás és közoktatásügyi miniszteriumban bevégezték. Vármegyénk közigazgatási bizottságához több tanítót érdeklőleg már meg is érkezték a kultuszminiszteri rendeletek s így mi sem áll utjában, hogy az arra jogosultak mielőbb az új törvény szerinti illetményeikhez jussanak.

— Új iskolátógató. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Molnár Ferencz áll. el. isk. tanítót Privigyé székellyel a X-ik fizetési osztály 3-ik fokozatába kir. tanfelügyelő-ségi iskolátógatóvá nevezte ki.

— Úres tanító állások. Gyimesbákk egy tanítónő (rk.), Csikszentdomokos egy tanító (rk.), Gyergyótlgyes egy tanítónő (rk.), Szépviz egy tanító és egy tanítónő (rk.), Szépviz kütelek egy tanítónő (rk.)

— Miniszteri köszönet. A vallás- közoktatásügyi miniszter Gróf Majláth Gusztáv v. b. t. t. erdélyi püspöknek, aki Kisküküllő vármegye területén elemi iskolák építésére és iskolai épületek fenntartására az elmúlt 15 év alatt 27,415 K.-t. tanítók fizetésére pedig 7500 koronát adományozott, köszönetét nyilvánította.

— Nyári mulatság. A mint értesülünk a csikszeredai ipartestület folyó év július 6-án nagy szabású, nyári mulatságot rendez. Tektintettel arra, hogy az agilis rendezőség a mulatság sikerének érdekében mindent elkövet-hetszük, hogy az ipartestületnek ez a mulatsága is az eddig oly fényesen sikerülteknek méltó párja lesz.

Kőszeghy László emléke. Elkölözött Csikszereci és Csikvármegye társadalmi életének egyik érdemes alakja: Kőszeghy László kir. mérnök. Valamennyi csikmegyei sajtóorgánium igaz szeretetben s a legmelegebb részvételt hangján parentálta el, felemlítve elhunynak kiváló egyéniségét és nem feledkezően meg annak érdemeiről sem. Mivel pedig legjobbjaink is a napi élet forgatagában, csakhamar feledésbe merülnek, szép és nemes cselekedet volna Csikvármegye törvényhatóságától, ha a legközelebbi ülésén elhatározná Kőszeghy László emlékének a békási szorban leendő megjelölését.

A kepe. Az erdélyi rk. státus igazgató tanácsa átiratot intézett vármegyének alispánjához kérve, tegye lehetővé, hogy a legközelebbi törvényhatósági bizottsági közgyűlés határozatot hozzon az sürgős felterjesztésben szorgalmazza a kultusz- és pénzügyminisztereknél a kepe megváltást, amelynek halogatása rövid időn belül a tónk szélére juttatja a székeséget.

Murarescut elfogtak. Hónapokig tartó hajza után a fogarasmegyei betyárvilág legfélelmetesebb alakja Murarescu Juon csendőrkészre került. Romániában érte utól ezt a veszedelmes embert a sorsa és elfogatásával, amely két román csendőrnök az életébe került, valószínűleg hurokra került a brassóme gyei haramia garádálkodó vezére is.

Ninos orvos. A csikszereci ker. munkabiztosító pénztár a Borszék vidékén lakó pénztári tagok érdekében Borszék székhelyi pénztári orvosi állást szervezték. Azonban eddig betölteni nem tudta, mert a több ízben közzétett pályázati hirdetmények eredményhez nem vezettek. A pénztár egyelőre helyettesről kénytelen gondoskodni.

Alapítvány a siketnémaknak. A siketnémák áll. segélyezett kolozsvári orsz. intézetének felügyelő bizottsága azon kérésével fordult vármegyénk törvényhatóságához, létesítene Beszterce-Naszód vármegye példájára egy alapot, melyből a siketnéma gyermekek felneveléséről történhetnék gondoskodás. Ha ez keresztülvihető nem volna 500 korona hozzájárulás egy egy alapítvány létesítését kéri.

Tízoltói szaktanfolyan Kolozsváron. A Magyar Orsz. Tízoltó Szövetség a tízoltó intézmény fejlesztése, főképp az erdélyi részekben nagyon alacsony színvonalon álló tízoltóságok szervezése s azok részére kellő szakképzéssel bíró tízoltószerkesztés képzése céljából Kolozsváron folyó évi július hó 10. től 24-ig tartó tízoltói szaktanfolyamokat rendez. Az Orsz. Tízoltó Szövetség terve, hogy a kolozsvári tanfolyam sikere eseten évről-évre Erdély egy nagyobb városában szervez hasonló szaktanfolyamot. Péter Antal az Orsz. Szövetség szakelőadója átiratot intézett vármegyénk alispánjához is, melyben 2-3 tízoltószerkesztés a szaktanfolyamra leendő kiküldését kéri.

„Az Est” című politikai napilap utcai elárnyosítását betöltő rendeletet Szász János belügyminiszter f. hó 16-án hatályon, kívül helyezte. A betöltő rendeletben tett intézkedések körül kialakult eszmecseré során ugyanis -- mondja az újabb rendelet -- a sajtó tekintélyes organumaiban is kifejezésre jutott, az a fel fogás, hogy a legkorlátlanabb véleményszabadság mellett is meg kell találni a határ vonalat a politikai bírálattól és az írásmódnak a közéleti erkölcsök eldurvulását előmozdító szélsőségei köz.

Tehén tej. A mai naptól kezdve augusztus hó végéig mindig kitűnő friss tehén tej kapható Cseh István hentes és mésszárnál, Csikszereci városban.

Értesítés. Folyó évi július és augusztus havában gimnáziumba lépő tanulók részére tanfolyam lesz a helybéli állami el. i. iskolában. Jelenkezni lehet rá e hó 23-tól 30-ig az iskola irodahelyiségében naponként d. e. 8-12 óráig. — A tandíj igen mérsékelt.

Hirdetmény. Kérésük az utazó közönséget, hogy a Marosvásárhely Brassó között közlekedő 8004 és 8001. sz. gyorsított személyvonatok a fűrdő közönség fel és leszállhatása céljából folyó hó 15 től kezdődőleg szeptember 30-ig Idecsafűrdő állomáson 1 perccel rövidebb időre naponta és rendszeresen meg fognak állni és pedig a 8004. sz. vonat délután 12 óra 52 perccel, a 80. sz. vonat délután 3 óra 11 perccel. Kolozsvár, 1913. június hóban. Az üzletvezetőség.

Vizbefutó gyermek. Az elmúlt napokban Csikszentgyörgyön Gál Ignác két esztendőes kis fia a Fiság nevű patakba belefulladt.

Tanítóárva elhelyezése. A jövő iskolai év kezdetére a Magyarországi Tanító Árvaházba néhány új tanítóárva fog felvételt. Előnyben részesülnek azok az árva, akik az áll. tanítói árvaházba való jogosultsággal nem bírnak.

A sárórá-törvény életbe lépéséről. Hirtelen közlemények szerint, érdeklőt kőrőkben nyugtalanság uralkodik a tekintetben, hogy az életről sáróráról szóló tör-

vényjavaslat kellő időben, vagyis még a nyári időszak bekövetkezte előtt törvényerőre emelhető. A Budapesti Tudósító illetékes helyen szerzett értesülése szerint a nyugtalanságoknak mi alapja sincsen, mert a kereskedelemügyi miniszter a képviselőháznak már a legközelebbi ülésének egyikén letárgyalta azt is úgy, hogy a törvény előreláthatólag már június havában életbe léptethető lesz.

A magyar ásványvízforgalmi részvénytársaság vesztesége. A magyar ásványvízforgalmi és kiviteli részvénytársaság 1912. évi mérlege 539.286 korona 11 fillér veszteséget tüntet föl, úgy, hogy a társaság 720.000 koronát kivevő részvény-tőkéjének több mint fele elveszett. Ilyen körülmények között a részvénytársaság igazgatósága elhatározta, hogy a 3000 darab egyenkint 140 korona névértékű, összesen 420.000 korona törzsrészevnyt a névértéknek teljes leszállításával megsemmisíti, az 1500 darab, egyenkint 200 korona névértékű összesen 300.000 korona elsőbbségi részvény minden egyes darabját 120 koronáról 80 koronára, tehát 120.000 koronára bélyegezi.

Felvétel a csikszereci közs. polg. leányiskolával kapcsolatos internátusba. — A V. K. M. 17444-1922. sz. alatt jóváhagyott szabályzat értelmében a 20 tanulóra berendezett internátus célja elsősorban a vidéki intelligens csikmegyei székelyszülők leányait egészségesen elhelyezni, a növendékeket a szakavatott vezetés mellett gondos felügyelettel és szeretettel párosult nevelésben részesíteni, hogy azok a hazafias, vallásos, művelti, kötelességtudó, házias, magyar nökké váljanak. Az internátusban a lakást, fűtést, világítást és a nevelést a növendékek ingyen elvégzik, az élelmezés költségeit — egy iskolai évre 360 koronát, mely összeg 36 koronás havi előleges részletekben fizetendő — a szülők hordozzák. A felvételről folyamodó tanulók kötelesek bélyegtelen írásbeli kérésüket születési, iskolai bizonyítvánnyal felszerelve, minden tanév végén, de legkésőbb július hó 3-ig a csikszereci községi polgári leányiskola igazgatóságához benyújtani. A benyújtott kérelmeket az iskola tanfelügyelője július hó első felében elbírálja. Az így eszközött felvételek jóváhagyásáig véget a magánjavak igazgatótanácsához terjesztetnek föl. A főtáblájában az internátus régi kifogástalan magaviseletét, szorgalmát és előhaladást tanúsító tanulók előnyben részesülnek. Az internátusba felvett tanulókat egészségügyi szempontból a tanév elején az intézeti orvos megvizsgálja. Bentlakók csak teljesen ép és egészséges tanulók lehetnek. — A felvett tanulók hat hétre terjedő használati idő szerint minden szükséges felszereléssel és ezen kívül minden időszakuknak megfelelő felső ruházzal ellátandók. Minden tanuló külön ágyneműt, éjjeli szekrényt, ruhaszekrényt, dolgozóasztalt, széket és könyvtartó fiókot nyer. Az ágyakban csak ággyterítő lelvén, ággyeműről a tanulók maguk tartoznak gondoskodni. Minden érték és pénzküldemény, tehát a tanulók zsebpénze is, az internátusi nevelő-tanítónő címére küldendő.

Öt év után. Öt esztendői távollét után visszatért Nagyváradra Szász Róbert építésmérnök, aki családijával együtt azért hagyta el Nagyváradot, mert egy ház, melyet épített, összeomlott és több munkást maga alá temetett. Szász akkor Amerikába ment és most, büne elváltása után, visszatért. Mint ismeretes, a szerencsétlen Szász Róbert építette a csikszereci Vigadó is.

Üres tanítói állások. Újból megindult a harc az újonnan szervezett tanító és tanítónői állások elnyeréséért. Vármegyénk kir. tanfelügyelőségéhez is tömegesen érkeznek a pályázati kérelmek, melyek június 15-ike után fognak a vall. és közoktatásügyi miniszteriumhoz felterjesztetni.

A madarak és fák napja. Mint minden évben, az idén is megtartják az áll. iskolában a madarak és fák napját, rendszerint kirándulással kapcsolatban. A gyermekek fogadalmat tesznek, hogy sem a fákat, sem a madarakat nem fogják pusztítani.

Felvételi értesítés a székelyudvarhelyi m. kir. all. kő- és agyagipari szakiskolába. Cél: négy éves tanfolyam alatt a tanulókat gyakorlatilag képzett, elméletileg művelni iparosokká nevelni. Rendes tanulól felvételt meg a.) akik legalább két középiskolai, vagy 6 népiszkolai osztályt végeztek, esetleg a tanonciskolát 3 éven át jó sikerrel látogatták. b.) akik a 12 éves kor értékét és ép, egészséges, kifejlett testalkattal bírnak. A felvételi felkérőkhöz csatolandó: a.) keresztlevelel, b.) iskolai bizonyítvány, c.) az atya vagy gyám kötelező nyilatkozata arról, hogy a felvételt a szakiskola IV. évfolyamát teljesen bevégezi, d.) orvosi- és ujraoltási bizonyítvány. A tanítás teljesen díjmentes. Műhelybiztosíték címén 6 korona az intézet pénztárába fizetendő. Szegénysorsu de jó magaviseletű és szorgalmas tanulók, egész v. fél ösztöndíjjal részesülnek, ha szegénységüket hitelesen igazolják. Az intézettel kapcsolatos internátus és konviktus áll fenn, amelyben a munkaszerződéses tanulók ez idő szerint egy óra 24 K-át fizetnek. A felvételi, illetőleg ösztöndíj iránti kérvények az intézet igazga-

tóságához címezve legkésőbb f. évi augusztus hó 10-ig nyújthatók be. Egyebekben az iskola évi értesítője nyújt tájékoztatást, amelyet az intézet igazgatósága készséggel küld meg kívánatra az érdeklődőknek. Az igazgatóság.

Burgonya betegségek. Az eddigi tapasztalatok szerint a burgonya-betegségek az olyan talajokban léptek fel leggyakrabban, amelyek humuszban gazdagok, a melyek a burgonya eltevése előtt közvetlenül istálló-trágyázásban részesültek. Az istálló trágyázásból tehát az a baj származik, hogy a burgonya elbetegesedik, elrohad, ha ellenben az istállótrágyázást elhagyjuk, akkor nincs mielőltáplálkozson, rosszul fejlődik, a betegségnek nem tud ellenállni és nem ad termést. Ellenben mindenütt, ott a hol a burgonya alá megfelelő mennyiségű és minőségű műtrágyát adtak, nemcsak kielégítő, hanem határozottan jó termést arattak, maga a burgonya pedig sokkalta egészségesebbnek bizonyult. Ezen elvekből kiindulva meg a múlt évben elhatározta az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, hogy az ország különböző részeiben fekvő gazdaságokban burgonya műtrágyázási kísérleteket végez, s azok eredményeit széles körben fogja ismertetni. A folyó évben tehát nagyszámu kísérlet ejtett meg s azok eredményeként közölhetjük, hogy az átlag termések a következők voltak: Trágyázatlan talajon egy kat. holdon 63.43 q. 200 kg. káliszuperfoszfáttal értékelve, s levonva 25 korona műtrágyázási költséget, maradt 41.80, a már elvetett burgonyára 50 kg. chilisátrómot is szórtak ki, s ezen táblák átlagos termés eredménye 95.32 q. vagyis a trágyázattal szemben 31.87 q-val több, a melyet 4 koronával értékelve, s ebből 40 korona műtrágyázási költséget levonva, ez a trágyázási mód 57.48 korona tiszta hasznot adott a műtrágyázás javára. Ezek a kísérletek is tehát azt bizonyítják, hogy a burgonya műtrágyázása rendkívül nagy haszonnal jár.

Meghalt az erdőn. Balló Ferenc csikszentmihályi lakos, erdei munkás f. évi június hó 14-én a mint a csobányosi fűrésztelepről jött haza, Csikszentmihályon község határához tartozó „Kocsisok hidja” nevű erdőrezsben lepihenve, szívvelhűdés következtében hirtelen meghalt. Az esetet a vele lévő bodosi Lőrincz Ferenc, szintén erdei munkás fcdzte fel, a kinek jelentése folytán megejtett nyomozat semmiféle gyanus körülményt nem derített ki.

NYILTTÉR.*)

Értesítő!

Értesíteni kívánom vármegyénk nagyérdemű közönségét, hogy Budapestben folytatott tanulmányaim után Csikszepizven építészeti tervező vállalati irodát nyitottam.

Elvállalok új épületek felépítését azok terv és költségvetésének elkészítését, nemkülömben átalakításokat és javításokat.

Kérem az épített közönség bizalmát, melyet olcso, szakszerű és izléses munkámmal kiérdemelnem legnagyobb törekvéssel leendő.

Ifj. Mihály András, képezített kőművesmester.

*) E rovattban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Szám 518-1913. végreh.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a csikszereci kir. törvényhatóságnak 1913. évi 5090. polg. számú végzése következtében Dr. Nagy Jenő ügyvéd által képviselt Székely Népbank részvénytársaság s társai alap- és felülfoglatatók javára 413 K s jár. erejéig 1913. évi május hó 17-én fogatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 10 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: házbutorok és egyéb ingóságok nyilvános árverésen eladandók.

Mely árverésnek a csikszentmihályi kir. járásbíróház 1913-ik évi V. 277/1. számú végzése folytán 413 korona tőkekövetelés, ennek 1913. évi január hó 23. napjától járó 6%, kamatai 1/2%, váltódíj és eddig összesen 134 K 45 fill. ben bíróság már megállapított költségek erejéig, Kászonújfalú községben végrehajtást szennvedők lakásán leendő megtartására 1913. évi június hó 30-ik napjának délutáni 2 óraja határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjelöléssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. tc. 107. és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legfőbb-berégeknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. tc. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Csikszentmihályon, 1913. évi június hó 17-ik napján.

Ambrus Lajos,

kir. bir. végrehajtó.

Sz. 549-1913. végreh.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY.

Alulírott bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a csikszereci kir. járásbíróháznak 1913. évi V. 564. számú végzése következtében dr. Szántó Samu ügyvéd által képviselt Niszel Párvelek javára 294 K 73 fill. s jár. erejéig 1913. évi június hó 12-én fogatosított kielégítési végrehajtás utján felülfoglalt és 800 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, szekerek stb. stb. nyilvános árverésen eladandók.

Mely árverésnek a csikszereci kir. járásbíróház 1913. évi V. 564. számú végzése folytán 294 K 73 fill. tőkekövetelés, ennek 1913. évi január hó 31-ik napjától járó 6%, kamatai, 1/2%, váltódíj és eddig összesen 102 korona 64 fill. ben bíróság már megállapított költségek erejéig a végrehajtást szennvedő lakásán Csikszentmihály-Ajnádion leendő megtartására 1913. évi június hó 10-ik napjának d. e. 11 óraja határidőül kitűzetik, és ahhoz a venni szándékozók oly megjelöléssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legfőbb-berégeknek, szükség esetén, becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Csikszereci, 1913. évi június hó 4. napján.

Molnár Sándor,

kir. bir. végrehajtó.

Egy kilenc lőerejű

Motor cséplő garnitúra

jó karban és hirneves, lgyapju

fűsülő gép szintén eladó.

Értekezhetni lehet Madéfalván

MESKÓ JAKAB URNÁL.

11-12

Tégla és cement cserép

Kapható: Trohán Bélánál

Csikszenttamáson.

Tégla 6 cm. vastag ezerenkint

36 korona.

Cement cserép ezerenkint 80 K.

9-10

Mintegy tízezer darab

cseréfa sas

többféle méretben

□ négyzetögre faragva

olcso árban eladó.

Értekezhetni KORODI JÁNOS

lakosokhoz, csatósági lakosnál.

!!! UJ KEZELÉSBN !!!
A NEMZETI VENDÉGLŐ!

Folyó évi június 1-én vette át a régi tulajdonostól

ÖZV. MIKLÓS JÁNOSNÉ
 aki a legmesszebbmenő igyekezettel már is azon munkálkodik, hogy az egykor annyira kedvelt

NEMZETI VENDÉGLŐT
 régi hírnevében újíteremtse.

Pontosság, figyelem, és a legkitűnőbb kiszolgálás!
 Mindennap sóna reggeli és frissen csapolt poharas sör!
Kitűnő konyha!
 Valódi erdélyi asztali borok.

Vegytisztítás.

Női- és férfi legkényesebb ruhák olaj, degenyeg, szurok, tinta, zsir, rozsda, kávé stb. foltok vegytisztítását, továbbá minden e szakmába vágó munkát gyorsan és pontosan teljesítik. Aldozatot és fáradságot nem kimélve e szakmába teljesen kiképestem magamat. Szives pártfogásukat kéri:

ORBÁN VINCZE, férfi szabó és vegytisztító, Csikszeredában.
 1-2 Rákóczy-utca 18. szám.

HIRDETÉSEK
 olcsó árszámítás mellett közöltetnek s felvétetnek A KIADÓHIVATALBAN.

MŰMALOM CSIKCSICSÓBAN.
 A nagyérdemű közönség kecses tudomására hozom, hogy Csikcsicsóban az Oltfolyón műmalmat rendeztem be, ahol 4 féle osztályú lisztet készítek, s az őröltöt közönség minden e nemű igényének eleget tehetek. Az őrleést szitálva 10%, vámot, vagy 100 kilonként 2 koronát veszek. Becses pártfogásukat kérve, vagyok
 teljes tisztelettel:
SEABÓ KÁROLY.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni, miszerint a Rákóczy-utca 23. szám alatti saját házamban levő

NYERGES ÉS KÁRPITOS ÜZLETÉMBEN minden e szakmába vágó munkák elkészítését a legnagyobb készséggel vállalom és ezt csinos kivitelben, olcsó árak mellett pontosan elkészítem. Raktáron tartok a mai kornak megfelelő, mindenféle nagyságu

RUGANYOS DIVÁNOKAT ÉS MATRACOKAT azért, hogy itt mindenki beszerezhesse szükségletét ép oly olcsó árban, mint bármely nagyobb városban. — Továbbá tudatom még a mélyen tisztelt közönséggel azt is, hogy állandóan raktáron tartok

KÉSZ URI KOCSIKAT ÉS URI SZÁNKÓKAT.

Végül a n. é. közönség szives figyelmét felhívom azon körülményre, hogy a kocsik, valamint minden e szakba vágó munkák javítását elvállalom. Magamot a mélyen tisztelt közönség jóindulata pártfogásába ajánlva, maradtam kiváló tisztelettel:

Bájer Ferencz, nyerges és kárpitos Csikszeredában.

MÁTRAI FERENC BÉLA
EDDIG MEGJELENT KÖNYVEI:

HAJNAL (költemények) . . . 2 K.
 SZABAD ÓRÁK (elbeszélések) 3 K.
 DIÁKUTAZÁSOK 80 f.
 A HONATYA (vigjáték) . . 80 f.

SAJTÓ ALATT:

TIZ ÉV ELŐTT (versek) . . . 2 K.
 NOVELLÁK 2 K.
 SOLUS (költemények) . . . 2 K.

Megrendelhetők szerző címén Csikszereda, Vármegyeház.

Takarékos háziasszony,
 otthon készíti likőrjeit, miáltal jobbat, szebbet, tisztábbat és olcsóbbat kap mintha készen venné.

Következő likőr esszenciák kaphatók

Alasoh,	Kárpát keserű,
Barnok,	Ísvé,
Cacao,	Kömény,
Császárkörte,	Maraschino,
Chartrouse,	Meggy,
Curacao,	Bum,
Dió,	Vadász likőr,
	Vanília.

Ára egy üvegnek hásszanti utasítással 60 fillér. 34-50

Amerikai fogcsappék a foglást azonnal megszünteti. — Saját készítésű Mentholos sóborszesz a legjobb hálszer. — Lilómetej creme, szappan és puder a legjobb és legártalmatlanabb kéz- és arcápoló szerek.

Valódi angol, francia és hazai illatszerek, óriási választékban kaphatók

BARLA DEZSŐ
 gyógyszerésznél, Csikszereda.
 TELEFONSZÁM: 67.
 Postai rendelések azonnal intézettek. 10 koronán felüli rendelésnél franco.

Szám 512/1913. végreh.
ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.
 Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. járásbírósi bíróság 1913. évi V. 639. számú végzése következtében dr. Imets János ügyvéd által képviselt Müller Gyula utóda brassói cég javára 177 K 23 fill. és 66 K 60 f. s jár. erejéig 1913. évi április hó 21-én fogantatosított kielégítési végrehajtás útján felúlfoglalt és 670 koronára becsült következő ingóságok, u. m. árucikkek nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a csikszeredai kir. járásbírósi bíróság 1913. évi V. 639. számú végzése folytán 177 K 23 fillér tökéletesítés, ennek 1912. jan. 15-től járó 5% kamatai, 1/4% váltódíj és eddig összesen 44 korona 40 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, a végrehajtást szenvedő lakásán Csik-karcsfalván leendő megtartására 1913. június hó 24-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előírt ingóságokat mások is le- és felúlfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszeredában, 1913. évi június 4-ik napján.
Molnár Sandor,
 kir. bír. végrehajtó.

Szám 107-1913. végreh.
ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.
 Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §. értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. járásbírósi bíróság 1912. évi V. 1008 számú végzése következtében dr. Szántó Samu ügyvéd által képviselt Pál Miklósné aradi lakos javára 3000 K s jár. erejéig 1912. évi december hó 14-én fogantatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felúlfoglalt és 750 koronára becsült következő ingóságok u. m.: házi butorok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a csikszeredai kir. járásbírósi bíróság fenti számú végzése folytán, 3000 korona tökéletesítés, és a bíróilag már megállapított költségek erejéig, végrehajtást szenvedő lakásán Csikszeredában leendő megtartására 1913. június 20. napjának d. u. 4 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előírt ingóságokat mások is le- és felúlfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszeredában, 1913. évi május hó 27. napján.
Keresztes Gyula,
 kir. bír. végrehajtó.

ELADÓ MÉHEK. Egy 18 családból álló méhes, hozzávaló kaptár és teljes felszereléssel eladó Erdélyi Akosnál, Madéfalva állomás.
 2-3

DALMA

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §. értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. járásbírósi bíróság 1912. évi V. 504 számú végzése következtében dr. Szántó Samu ügyvéd által képviselt Sternu József javára 145 K 93 fill. s jár. erejéig 1912. évi április hó 2-án fogantatosított kielégítési végrehajtás útján felúlfoglalt és 1528 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: butorok stb. nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a csikszeredai kir. járásbírósi bíróság 1912. évi V. 504. számú végzése folytán 145 korona 93 fillér tökéletesítés, ennek 1912. évi január hó 15-ik napjától járó 5% kamatai, 1/4% váltódíj és eddig összesen 55 korona 70 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, a végrehajtást szenvedő lakásán Csikszeredában leendő megtartására 1913. évi június hó 23-ik napjának d. u. 6 óra határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előírt ingóságokat mások is le- és felúlfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszeredában, 1913. évi június hó 11. napján.
Molnár Sandor,
 kir. bír. végrehajtó.

A legjobbnak elismert
Emke linoleum
 padló fénymáz. — Egyedüli raktár:
NISZEL JAKAB
 vegyeskereskedése, Csikszereda.
 20-30

Szám: 1952-912. 2-3
Fenyőfa eladási hirdetmény.
 Csikszentgyörgy község a község-házánál 1913. évi június hó 28-an délelőtti 9 órakor kezdődő zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen eladja a tulajdonát képező és Csikszentgyörgy község határában fekvő III. vágássorozat (Bened-Legyend) nevű erdejében 1463-912. keb. számú határozattal kihasználásra engedélyezett és törzsenként kibélyezett lucfenyő állományt.

A lucfenyő állomány, mely eladás tárgyát képezi törzsenkénti felvétel alapján a következőkének van becsülve:

A Bened-Legyend nevű III. vágássorozatban mintegy 193 k. hold területen 2098 drb 20-72. átlag 40 cm. átmérőjű tövön álló lucfenyőfa, mely törzsenkénti bemérés szerint 2208 m³ haszonfát tartalmaz.

Kikiáltási ára 18341 korona, azaz Tizennyolcezerháromszáznegyvenegykorona.

Ezen erdőrész a községtől 6-4 kilométerre a csikszentsimoni vasutállomástól 14-9 klmterre fekszik, melyből 11-9 klmtr kőalapas ut.

A kihasználás időtartama 1 (egy) év. Bántópenz a kikiáltási árnak legalább 10% a.

Árverési és szerződési feltételektől eltérő, vagy későn érkező, utó- és távirati ajánlatok nem fogadottnak el.

Eladás becsáron alul nem történik.

Az árverési és szerződési feltételek Csikszentgyörgy község előljárási szabályzatánál és a csikszeredai m. kir. járási erdő-gondnokságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Csikszentgyörgyön, 1913. június hó 11-én.
Puskás Lajos s. k., Miklós János s. k.,
 közs. jegyző. közs. bíró.

Szám 622-1913. végreh.
ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.
 Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §. értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. járásbírósi bíróság 1912. évi V. 504 számú végzése következtében dr. Szántó Samu ügyvéd által képviselt Sternu József javára 145 K 93 fill. s jár. erejéig 1912. évi április hó 2-án fogantatosított kielégítési végrehajtás útján felúlfoglalt és 1528 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: butorok stb. nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a csikszeredai kir. járásbírósi bíróság 1912. évi V. 504. számú végzése folytán 145 korona 93 fillér tökéletesítés, ennek 1912. évi január hó 15-ik napjától járó 5% kamatai, 1/4% váltódíj és eddig összesen 55 korona 70 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, a végrehajtást szenvedő lakásán Csikszeredában leendő megtartására 1913. évi június hó 23-ik napjának d. u. 6 óra határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előírt ingóságokat mások is le- és felúlfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszeredában, 1913. évi június hó 11. napján.
Molnár Sandor,
 kir. bír. végrehajtó.

MÁTHÉ JÓZSEF
 NŐI és gyerekek vászonkalapok megérkeztek.
TANULÓ
 leányok felvétetnek.
CSIKSZEREDA.

Menetrend, érvényes 1913. évi május hó 1-től.

EDISON MOZGÓSZÍNHÁZ Csikszereida

1913. évi június 21-én szombaton

SZENZÁCIÓS UJDONSÁGUL

SZINRE KERÜL:

AZ EMBER TRAGÉDIÁJA (A SÁTÁN) I. RÉSZE. 3 FELVONÁSBAN.

A mozi technikának ezen legújabb szenzációja csodás kiltásával, meglepő trükkjeivel és komoly mély taralmával felülmulj az eddigi kinematográfiai produkciót Madach nagy remeke „Az ember tragédiája” jut eszünkbe, mikor ezt a hatalmas képet látjuk, mert ez is a Sátánnak az Isten és az emberek ellen vívott küzdelmét örökíti meg.

SZINRE KERÜL MÉG:

2. Pathé hét, a hét legújabb és legérdekesebb eseményeivel.

3. A tenger meglepetései, humoros.

4. A keresztúton (Cowboy) dráma.

5. Váratlan vendég, humoros.

Table with columns for Oda, Székelykocsárd—Madéfalva—Brassó, and Vissza. Rows list train numbers, departure/arrival times, and station names like Budapest, Székelykocsárd, Marosvásárhely, Gyimes, Palanca, Csikszereida, etc.

Advertisement for Sámson Manó uri divatterme, Kolozsvár, Deák Ferencz-utca 3. szám. Kereskedelmi és iparkamara volt helyiségekben. A londoni nemzetközi kiállítás aranyéremmel kitüntetve. — Városi és körutakban telefon-szám 798.

Advertisement for tailoring services: Elvállal vidéki megrendeléseket és a legrövidebb idő alatt azokat elkészíti. Választás végett ruhaszövet mintáit szívesen megküldi. Rendelésnél a legjobb egy használt ruha beküldése, mely után a legzüllesztésben készít bármily kivitelű ruhákat. Szolid és pontos kiszolgálás! — Jutányos árak!

POZSONYI FEHÉRNEMŰ-HIMZŐ ÉS VARRÓ-HÁZIIPARTELEP EHRENFREUND és SALAMON, POZSONY.

Menyasszonyi kelengyék, női, férfi és gyermek fehérneműek készítése. Legelőnyösebb vászonáru, asztalnemű és paplan beszerzési forrás. — Kérje elismert remek mintagyűjteményünk bemutatását, melyet vételkötelettség nélkül, kívánatra bármikor bemutatunk. ******* Minta választékot készséggel küldünk!**

SÜRGÖNYCIM: EHRENFREUND SALAMON, POZSONY.

17-52

TELEFON SZÁM 13-23.

●	□	Vidéki megrendeléseket a megrendelés napján foganosítom.	□	●
Női divatkalap újdonságok.	<p>Külföldi tanulmányi utamból hazaérkezve, azon helyzetben vagyok hogy a</p> <h2>LEGÚJABB DIVAI SZERINTI</h2> <h3>:: :: NŐI DISZKALAPOKAT ::</h3> <p>mindenkor a legizlésebben kiállítva jutányos árban árusíthatom.</p> <h2>ÁTALAKÍTÁST ELVÁLLALOK.</h2> <p>LIGETI SAMUNÉ NŐI DIVATKALAP NAGYRAKTÁRA, CSIKSZEREDÁBAN.</p>			Női divatkalap újdonságok.
40-	Vidéki megrendeléseket a megrendelés napján azonnal foganosítom.			●

Szabó Lajosné

CSIKSZEREDA,
KOSSUTH LAJOS-UTCA.

hölgyfodrász és hajmunka termében mindennap délután higiénikus fejmosás villany-száritással (meleglevégővel).

30-

KOLLARIT-BŐRLEMEZ
RUGANYOS VÍZ-
BIZTOS ÉS IDŐTÁLLÓ
SZAGTALAN FEDÉLLEMEZ

KOLLARIT-BŐRLEMEZ

kaucuk-kompozícióval bevont ruganyos, viharbiztos és időtálló szagtalan fedellemez. A jelenkor legjobb tetőfedellemeze.

VÉGTELENŰL TARTÓS.

Régi zsindelytetők átfedésére kiválóan alkalmas. — Sem mázolni, sem mézslével bekenni nem kell.

Kapható Csikszeredában
Nagymihály Sándor
építési anyagkereskedőnél.

Az
amerikai
Dollar
Pudernek a bőrre való hatása (tonyleg bámulatos!)

Fiataltítja, úditi az arcbőrt, az összes szépségapoló-szerek hatását sokszorosán felülmúlja!

5 színben, 5 és 3 koronáért kapható

FEKETE VILMOS
illatszertárban
Csikszeredában

Sculia- és Salvator viz mindig raktáron.

25-52

MEGNYILT ERDÉLY LEGNAGYOBB SÖRFŐZDÉJÉNEK ÚJ SÖRNAGYRAKTÁRA.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy Csikszeredában a kir. Törvényszék közelében (Szász Gergely-féle ház.) Bürger Albert jó hírnevű **MAROSVÁSÁRHELYI SÖRÉNEK NAGYRAKTÁRÁT** megnyitottam, hol szakszerű berendezés és kezelés mellett módomban van a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő kiszolgálás mellett a n. é. fogyasztó közönség kívánalmainak megfelelni. Naponta friss töltésű palack és hordó sörök állandóan kaphatók. Raktáron tartok továbbá borszéki, repáti, kászoni, és Székely Selters vizeket, melyeket kívánatra készséggel házhoz szállítok a legjutányosabb árak mellett. A n. é. közönség szives pártfogását kérve vagyok

Teljes tisztelettel: **FENYVES ALADÁR,**
marosvásárhelyi sörnagyraktár. Telefon 58.

26-

Alapított 1840-ben.

BARNA GÁBOR FIAI GYÖNGYÖS.
PARKÉTYÁRA, GÖZFÜRESZ- ÉS FAIPARTELEP.

Evi terme: és
300.000 m²

Kartellen kívül! Elvállalja a legjobb minőségű: Tölgyfa amerikai parkétpadlók. Bükkfa amerikai parkétpadlók. Aszfaltba rakott tölgyfa amerikai padlók készítését, valamint anyagszállítást, továbbá régi padlók javítását és felgyalulását. Ajánlattal és költségvetéssel díjmentesen szolgál. — **Műszaki- és építkezési anyagok üzlete. Cement és asfalt ipar vállalat.**

Bizományi raktár: **ALBERTFY SÁNDOR, Brassó, Kőr ház-u. 62.**

6-6

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Portland-cementgyár Kugler és Társai, Brassó.

Csikszeredában kapható: **ALBERT BALÁZS ÉS FIA VASKERESKEDÉSÉBEN** és **NAGYMIHÁLY SÁNDOR CEMENTÁRU-RAKTÁRÁBAN.**